

VÄIKE-MAARJA VALLA INFOLEHT

Väike-Maarja
Valla Infoleht
internetis
www.v-maarja.ee
Väike-Maarja
uudised
ka [http://
eestielu.delfi.ee](http://eestielu.delfi.ee)

Nr 1 (235)

JAANUAR 2014

TASUTA

Ole koos meiega: **facebook**

Olulisemat aastast 2013

Olulisemat aastast 2013

JAANUAR

- Väike-Maarja muuseumis sai näha näitust „Kultuuri- ja muinasjutulaekad“.
- Gümnaasiumi algklasside maja hakati kütma saepurupelletitega.
- Väike-Maarja Vabadussõja mälestussamba juures tähistati Vabadussõjas võidelnute mälestuspäeva.
- Ebavere tervisespordikeskuses toimus hooaja üks põnevamaid sündmusi – Nike Winter Xdream.
- Kultuurkapitali elurõõmu preemiaga tunnustati Väike-Maarja gümnaasiumi klassiõpetajat-huvijuhti, tantsuringide juhendajat, tantsuseltsi Tarapita kunstilist juhti ja Eesti olümpiaakadeemia liiget Egne Liivalaidi.
- Simunas esitleti raamatut „Kreutzwald Virumaa rahvarõivastest“.
- Indrek Mägi tuli Eesti talikrossi meistrivõistlustel hõbemedalile.
- Eesti Kodu-uurimise Seltsi juhatus hindas kodu-uurimisteemaliste uuringute seas parimaks Eino Tombergi uurimistulemuse „Vao küla lugu“.
- Väike-Maarjas avati elektriautode laadimispunkt.

VEEBRUAR

- Tallinnas toimunud Euroopa Noorte Korvpalliliiga (EYBL) U14 vanuseklassi II etapil sai turniirivõidu Virumaa Pallimängude Kooli võistkond, kus mängisid ka Väike-Maarja korvpallipoisid treener Vaido Rego juhendamisel.
- Väike-Maarjas avati mudelihall - esimene statsionaarne mudelautode sisserada Eestis.
- Väike-Maarja raamatukogus meenutati tunnustatud rahvakirjanikku Anton Hansen-Tammsaaret, kes aastatel 1892-1894 ja 1896-1897 õppis Väike-Maarja kihelkonnakoolis.
- Vabariigi aastapäevaaktusel anti Marju Metsmanile üle valla aasta tegija tunnustus ja klaasikunstnik Riho Hüti kujundatud teemakohase maalinguga vaas kirjaga: Marju Metsmanile – kodukoha loo väärtustajale; tunnustati valla aasta paremaid sportlasi, vaadati suurimat naisorganisatsiooni – Naiskodukaitset tutvustavat dokumentaalfilmi „Liiliarist“ ning jäädvustati Eesti Minuti foto.
- Väike-Maarja muuseumis peeti mõttetalgud „Muutuv muuseum“.
- Simuna rahvamajas tähistati kontserdiga „Laul peab kõlama“ sealse lastelaulu 20. juubelit.
- Väike-Maarja seltsimajas toimus Eesti eriolümpia sportlaste tänuüritus.
- Rahvusvahelisel turismimessil TO-UREST tutvustasid siinset piirkonda Kadri Kopso, Liivika Harjo ja Madis Michelson.
- Uudekülas toimunud Lääne-Virumaa meistrivõistlustel jäähokis tulid Väike-Maarja valla jäähokimängijad hinnatavale kolmandale kohale.
- Sisesõudmise Eesti meistrivõistlustelt tõid Ants Einsalu ja Väino Stoltzen Väike-Maarjasse oma vanuseklas-

sides kuld- ja hõbemedali.

MÄRTS

- Tallinnas Eesti Näituste messikeskuses peetud kutsehariduse suurüritusel NOOR MEISTER 2013 saavutas Väike-Maarja õppekeskuse õpilane Arti Zirk vabavara põhiste lahenduste spetsialisti võistlusel III koha.
- Väike-Maarja neiu Helina-Victoria Kruup avaldas raamatu „Unustatud operetipärl – Therese Raide“.
- Emakeelepäeval kogunesid Väike-Maarja valla koolide algklasside õpilased ja õpetajad gümnaasiumi algklasside majja ühisele luulevõistlusele AASTARING LOODUSES.
- Väike-Maarja seltsimajas sai kuulata MSW-Eesti-Rootsi Vaimse Tervise ja Suitsidoloogia Instituudi lektori Airi Mitendorf loengut „Armastus on parim kaif: võti noorte vaimse tervise probleemide märkamiseks ja ennetamiseks“.
- Märtsikuine tuleteekond Kaarmalt (Ebavere) Kaarmale (sõprusvald Saaremaal) hoiab elus mälestust Lenart Merist, Kaali meteoriidile muistse kuue loojast. Nii saab sümboliliselt lennuka kaare muistend Virumaal Ebavere mäe jalamil sündinud Tarapita lennust Saaremaale, Kaali linna-mäele.
- Naisrahvatantsurühm Maarjakelluke osales Valgas XV vabariiklikul õpetajate rahvatantsufestivalil ja tuli tagasi õigusega korraldada 2014. aasta festivali Väike-Maarjas.
- Simuna line-tantsurühm „LustiLine“ pidas 10. sünnipäeva.
- Valgamaa kutseõppekeskuses toimunud Eesti autoerialade kutsevõistlustel sai õppekeskuse õpilane Martin Reiman II koha.
- Korvpallipoisid mängisid end Euroopa Noorte Korvpalliliiga superfinaali.

APRILL

- Kiltsi ja Simuna koolide 9. klassi õpilased osalesid projektis Minu Riik.
- Väike-Maarja seltsimajas tähistati siitkandi koorilaulu 140. aastapäeva.
- Väike-Maarja lasteaias peeti lõbus kostüümpidu.
- Väike-Maarja gümnaasiumi ja õppekeskust külastas Lääne-Virumaal külas olnud sõpruspiirkonna Dobeles esindus Lätist.
- Väike-Maarja seltsimajas peeti neljandat aastat järjest Väike-Maarja gümnaasiumi Playback.
- Lääne-Viru maavanem Einar Vallbaum tunnustas vastuvõtuga Rakvere rahvamajas maakonna tublimaid gümnaasiumide, kutse- ja kõrgkoolide lõpetajaid. Parimate gümnaasiumilõpetajate seas osales vastuvõtul ka Kätlin Kaare Väike-Maarja gümnaasiumist.
- Väike-Maarja valla külade nimekirja lisandus Sandimetsa küla.
- Kiltsi koolikontsertide sari jõudis lõpule „Svjata Vatra“ esinemisega.
- Väike-Maarja noortekeskuses toimus

Eesti Gaidide Liidu „Alustava gaidijuhi koolitus“, kus said kokku gaidluses päris uued ja juba tegevad huvilised. Osalejaid oli nii Pärnust, Nõost, Tallinnast, Rakkest kui meie oma vallast Kiltist.

- Väike-Maarja seltsimaja näiteringil, kui eelmise aasta maakondliku näitemängupäeva võitjal, oli suur au võõrustada maakonna harrastusteatri tegijaid.
- Peeti Ferdinand Johann Wiedemanni keeleauhinna asutamise 25. aastapäevale pühendatud kahepäevane rahvusvaheline konverents „Emakeelne Eesti, emakeelne Euroopa II“. Konverentsil pidas kõne Vabariigi President Toomas Hendrik Ilves. Keeletamikusse istutas oma nimipuu 2013. a Wiedemanni keeleauhinna laureaat Valve-Liivi Kingisepp, keeleauhinna aastapäevatamme istutas president Toomas Hendrik Ilves.
- Pandivere piirkonna esindus käis Peterburi turismimessil piirkonda tutvustamas ja kontakte loomas.
- Väike-Maarjas tähistati ülemaailmselt tantsupäeva.
- Lauluvõistlus „Popp Tipp Popp Täpp 2013“ tõi laululapsed Väike-Maarja seltsimajja.
- Väike-Maarja naiselts tähistas konverentsiga „Naine kiiresti muutuv maailmas“ oma 20. aastapäeva.
- 13. korda sai teoks Simuna kihelkonna eakate naljapäev.
- Georgi Kange rammuvõistlusega tähistati Georg Lurichi 137. sünniaastapäeva.

MAI

- Väike-Maarja veemajandusprojekti II etapp jõudis lõpusirgele.
- Mitmel pool vallas peeti „Teeme ära“ talgupäevi.
- Korvpallipoisid tulid Euroopa Noorte Korvpalliliiga (EYBL) võitjaks Poolas Człuchowis toimunud U14 vanuseklassi superfinaalis.
- Väike-Maarja Gümnaasium pidas 11. korda koolikonverentsi, seekord teemal „Meie inimesed – karjäär ja ettevõtlus“.
- Pandivere päeva külakonverentsid jõudsid Imukvere ja Äntu külla. Marju Metsman andis põhjaliku ülevaate elust nendes külates ja sai külaelanikele muuseumi tarvis nii mõnegi kõneka fakti.
- Väike-Maarja gümnaasiumis toimus VIII koolinoorte rahvatantsufestival tuhatkonna noore rahvatantsijaga üle Eesti.
- Roheliste rattaretk „Kuidas elad, Pandivere“ peatus Väike-Maarjas ja mitmel pool vallas.
- Väike-Maarja seltsimaja osales Leedu Paistriosse, rahvusvahelisel teatrifestivalil.
- Simunas avati külmkuivatamistehas, kus hakatakse külmkuivatama marju, õunu, seeni ja maitsetaimi.
- 31. mail avati Väike-Maarja seltsimaja jalutussaal Maie Lepiku kunstiringi

Valla aasta tegijaks tunnustati Marju Metsman – kohakoha loo väärtustaja.
Foto: Ilve Tobreluts.

Mõttetalgud – „Muutuv muuseum“.
Foto: Ilve Tobreluts.

F. J. Wiedemanni keelekonverentsi tipphetk – Vabariigi President Toomas Hendrik Ilves on saabunud keeleauhinna 25. aastapäeva puhul tamme puud istutama.
Kuma Foto.

Peterburi turismimessil.

ÜF Väike-Maarja veemajandusprojekti käigus renoveeritud Väike-Maarja reoveepuhasti.
Foto: Kristiine Adamson.

Olulisemat aastast 2013

tööde näitus. Seekordne näitus oli kaks aastat tegutsenud kunstiringile juba neljas.

- Sadakond Laekvere, Simuna, Vajangu ja Kiltsi kooli 1.-4. kl õpilast osales Äntu tehiskooli ääres Emumäe Arenduskeskuse korraldatud projekti „Kuula näkki“ veeohutusalasel õppepäeval.

JUUNI

- Meie korvpallipoisid tulid Jõhvis PC1 vanuseklassis (sünd 1999. a ja hiljem) Virumaa Pallimängude Kooli (treener Vaido Rego) võistkonnas Eesti meistriks.
- Väike-Maarjas peeti XXVI Pandivere päeva, moto: „Pärand on pärijate hoida“, ja XVI Eesti esivõistlusi naiskandmises.
- ETV saate „Lauluga maale“ salvestus toimus Väike-Maarjas.
- 7. juunil lahkus meie hulgast igavikutee Norras elanud Väike-Maarja valla aukodanik Håkon Rissmann-Bredesen (28.05 1942 - 07.06 2013)
- Kaks Kiltsi kooli õpilast osales rahvusvahelisel loomekonkursil „Morskoi venok slavõ“ luuletustega admiral A. J. von Krusensterni teemal. 8. klassi õpilane Minna Joor saavutas 1. koha ja 7. klassi õpilane Brigitta Luik laueaditiitli.
- B-vanuseklassis jõudsid korvpallipoisid Eesti meistrivõistluste pronksmedalitele. Parimaks Eesti poiste treeneriks tunnistati Vaido Rego, kelle juhendamisel jõudsid U14 vanuseklassi poisid tänavu Euroopa tippu, tehes sellega ka Eesti korvpalli ajalugu.
- Maadlusklubi tegi edukast hooajast kokkuvõtte pidulikul lõpuüritusel Georgi söögitoas. Hooajal osaleti 40-l võistlusel nii klassikalises- ja vabamaadluses kui ka sumos, Eesti meistrivõistlustelt toodi kokku 42 medalit, kokku ulatus klubi medalisaak aga 140-ni.
- Frankfurdis toimunud Korea võõmaadluse MM-võistlustel esindasid Eestit ka Väike-Maarja maadlusklubi esindajad Anni Pent ja Liis Järvamägi.
- Väike-Maarja pasunakoor osales Saaremaa 50. juubelilaulupeol ja andis 9. juunil kontserdi sõprusvallas Kaarmal, Astes.
- Rutjal peeti Väike-Maarja gümnaasiumi 10. klassi riigikaitselaager.
- Eesti Ööjooksu koolikonkursil „Ööjooksu Tegija 3“ saavutas Väike-Maarja gümnaasium keskmise suurusega koolide kategoorias tubli teise tulemuse.

JUULI

- Väike-Maarja alevikus valmis kaks avalikku jäätmemaja – üks Pikk tn 7 (vallamaja taga), teine Lõuna tn 13A.
- Alar Voogla ja Kristi Viltrop naasid Soomest sõprusvallast Sonkajärvilt naiskandmise MM-i hõbemedalitega.
- Töö- ja puhkelaagri tegevuses osales 74 noort.
- Endise Männisalu küla 30. kokkutulekul, kus esitleti Männisalu lugu käsitlevat raamatut „Kaardimängus võidetud kaotatud küla“, osales viimaste aastate suurim arv inimesi – ligi seitskümmend.
- Toimus Võivere, Kurtna, Nadalama ja Kärsa külade IV kokkutulek.
- Simuna rahvas pidas järjekordset perepäeva.
- Vaos toimus teist korda Eesti Ratsasporti Liidu kalenderplaani kuuluv sporthobuste takistussõidu võistluspäev „Vao Karikas 2013“.
- Saksamaal Baieri rahvusparkis toimunud rahvusvahelises Noore Looduskaitsja laagris (Junior Ranger camp 2013) osales Kiltsi koolitüdruk Minna

Joor.

- Mõnuses suvesoojuses peeti 13. korda traditsioonilist Ebavere Kange triatlonit.
- Purjelaeva „Krusenstern“ meeskond külastas Kiltsi mõisakooli.

AUGUST

- Kiltsis tähistati konverentsiga 210 aasta möödumist admiral A. J. von Krusensterni juhitud ümbermaailmareisi algusest.
- Väike-Maarjas toimus XIII Eesti külade festival.
- Rõpina Aianduskoolis toimunud Vabariigi Presidendi Toomas Hendrik Ilvese vastuvõtul Eesti kauneimate kodude omanikele sai perekond Pello kaunis koduaed tunnustuse osaliseks.
- Avati Eipri külamaia.
- Simuna osavalla majandusjuhataja-töölise alustas tööd Enno Kivaste.
- Kiltsi loomelaager pakkus osalejaile taas põnevaid tegevusi.
- OÜ Pandivere Vesi lõpetas koostöös Väike-Maarja Vallavalitsusega Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi (ÜF) toel Väike-Maarja ja Simuna aleviku ning Triigi, Müüriku ja Ebavere külade ühisveevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide kaasajastamise.
- MTÜ Simuna Naisteklubi ja MTÜ ETNA Eestimaal koolitus „Alustavate naisettevõtjate ja pereettevõtete koolitus- ja võrgustikuarendus Pandivere piirkonnas“ tõmbas joone alla kaks aastat kestnud tegevusele.
- Taasiseseisvumispäeval kohtus valaelanikega kirjanik ja poliitik Teet Kallas.
- Toimus Raeküla küla ja kooli kokkutulek.
- Vallavanem Indek Kesküla esines edukalt Eesti omavalitsusjuhtide suvisel mitmevõistlusel.
- Väike-Maarjas toimus 23. Pandivere rattaralli, neljandat korda koos Eesti Filter Maanteekarikasarja etapiga.
- Karksi-Nuias toimusid Eesti valdade suvemängud. Väike-Maarja vald tuli 55 osalenud valla seas 14. kohale.
- Rannavõrkpallis tulid Väike-Maarjasse Eesti meistrivõistluste pronksmedalid.
- Simuna ja Tallinna Wombatite ühismeeskond tõi Torinost veteranide olümpiamängudelt kuldmedali.
- Toimus kolmas matk Struve meridiaanikaarel. Jalgsimatkal suunduti UNESCO kultuuripärandisse kuuluva Struve geodeetilise meridiaanikaare Simuna-Võivere baasjoone Simuna otspunkti juurest Võivere otspunkti juurde.
- Väino Stoltzen krooniti maakonna senioride tennisemeistriks.

SEPTEMBER

- Väike-Maarja Vallavalitsuses alustas vanemökonomitina tööd Helve Leetma ja ehitusnõunikuna Viljo Müürsep.
- Reisi- ja seiklushuvi tõi Hiina noormehe koos kaaslastega Vao külla.
- Väike-Maarja muusikakooli ruumid said remonditööde käigus paremasse seisu.
- Muusikakoolis alustas tööd eelklass.
- Väike-Maarjas alustati kiriku katuse restaureerimisega.
- Eesti perearstide selts kuulutas aastakonverentsil välja 36 parimat perearsti praksist. Nelja Lääne-Virumaalt väljavalitu seas oli ka perearst Mall Lepiksoo OÜ.
- Tähistati Kiltsi raamatukogu 65. aastapäeva.
- Kaarma külast Türki välja rännanud Tombergite järglased käisid oma kunagist kodukohta vaatamas.
- Vao külas avas ukse Pandivere Pension.
- Väike-Maarjas valmisid Kolde tn aren-

Georgi Kange rammuvõistlusega tähistati Georg Lurichi 137. sünniaastapäeva.
Foto: Ants Rikberg.

Segakoor Helin Väike-Maarja koorilaulu 140. aastapäeval.
Foto: Ilve Tobreluts.

Euroopa Noorte Korvpalliliiga (EYBL) poiste U14 vanuseklassi võitja - Virumaa Pallimängude Kooli võistkond ja treener Vaido Rego pärast superfinaali võitu Poolas Czluchowis.
Foto: Klarika Saaremäel.

Roheliste rattaretkest „Kuidas elad, Pandivere?“ osavõtjad Väike-Maarja kiriku juures.
Foto: Ilve Tobreluts.

Beebide pidu.
Foto: Kalev Pärtelpoeg.

VIII koolinoorte rahvatantsufestival tõi Väike-Maarjasse ligi tuhatkond noort tantsijat üle Eesti.
Foto: Aare Treial.

Olulisemat aastast 2013

duspiirkonna vee- ja kanalisatsioonitorassid.

OKTOOBER

- XI Eesti koolinoorte mälumängu meistrivõistluste Lääne-Virumaa eelvoorus saavutasid Väike-Maarja gümnaasiumi õpilased nii põhikooli kui ka gümnaasiumi arvestuses esikoha.
- Simuna koolis ja spordihoones asendus elektriküte pelletiküttega.
- Simuna lapsed said kaks uut mänguväljakut.
- Vastupanuvõitluse päeval avati Raul Oja ja MTÜ Võnnusvere OK eestvõttel Avispeal mälestusmärk piirkonna vabadusvõitlejatele.
- Mõttetalgutel otsiti Kotli majale kasutusvõimalusi.
- Väike-Maarjas alustas tegevust Mari-ka Käsitöö OÜ.
- Väike-Maarja gümnaasium tähistas 140. aastapäeva.
- Üleskutse "Kingi koolile raamat" tõi Väike-Maarja gümnaasiumi algkooli- ja gümnaasiumimajale juubeliks riulitäre kaupa raamatuid.
- Väike-Maarjas toimus II talutoidupäev ja sügislaad.
- Kilti koolis viidi läbi liikluspäev.
- Härmalõnga klubi eestvõttel peeti Väike-Maarja seltsimajas III seeniortantsupäev.
- Tantsuseltsi Tarapita põhirühm tähistas kontserdiga „Tantsu puudutus“ oma 25. sünnipäeva.
- Kilti põhikoolis tähistati hõimupäeva.
- Väike-Maarja raamatukogus kohtuti oma esikraamatu "Varitõde" kaks osa üllitanud arhitekt Piret Laiga, kes on ka Väike-Maarja raamatukogu ja vallamaja projekteerija.
- Kasutusloa sai Väike-Maarja reoveepuhasti.

NOVEMBER

- Uueks vallavolikogu esimeheks valiti Ene Preem ja aseesimeheks Teet Paju.
- Vallavanemana jätkas tööd Indrek Kesküla.
- Eesti Koolispordi Liidu korraldatud 6.-9. klassi poiste korvpalli Eesti meistriliiga võitis Väike-Maarja gümnaasiumi võistkond.
- Vao Soojatarbijate Ühistu lõpetas oma tegevuse ja andis varad vallale üle.

- Valmis uus Ebavere loodusmatkarada tutvustav voldik.
- Kilti põhikool on partneriks Come-niuse programmi raames toimuvast projektis
- „Vesi – iga piisk loeb“. Projektis osalevad veel Ungari, Iirimaa, Portugali, Hispaania ja Bulgaaria koolid. Projekt keskendub vee tähtsusele inimese elus ning selle mõistlikule kasutamisele.
- Simunapäeval anti põhjalik ülevaade Simuna kiriku kroonikast.
- Hingedepäeval tähistas Simuna Muinsuskaitse Selts koos Simuna naisteklubi oma 25. aastapäeva.
- Väike-Maarja õppekeskuse koolipere tähistas kooli 51. aastapäeva
- Väike-Maarja gümnaasiumis käis külas lastekirjanik Ilmar Tomusk
- Lahkus eesti kirjanduse uurijate *grand old lady* Maie Kalda (19.06.1929-8.11.2013).
- Ebaveres toimus XI Reinpauli sügisjooks.
- Simuna spordihoone sai 15. aastaseks.
- Väike-Maarja muuseumis jõudsid lõpule küttesüsteemi paigaldamise ja põrandate osalise väljavahetamise tööd.
- Väike-Maarja gümnaasiumi ja õppekeskuse õpilased esinesid edukalt Robotexil.
- Eesti poiste U15 koondise peatreeneriks kinnitati meie korvpallitreener Vaido Rego
- Peeti V Väike-Maarja Muusikafestival ja II Vello Jürmale pühendatud vabariiklik vokalistide konkurss.

DETSEMBER

- Kilti mõisas tähistati Väike-Maarja valla 22. aastapäeva.
- Vallavolikogu uued komisjonid alustasid tööd.
- Väike-Maarja kiriku katuse restaureerimise I etapp sai valmis.
- Väike-Maarja raamatukogus tähistati siitkandi poetessi Kersti Merilaasi 100. sünniaastapäeva.
- Trükist ilmus Porkuni vennatapulahu 70. aastapäevaks kavandatud voldik.
- Väike-Maarja – Tamsalu ühiskoondis jõudis Eesti mälumängusarja Maakilb superliigasse.

Purjelaeva „Krusenstern“ meremehed Kilti mõisapargis.
Foto: Indrek Kesküla.

1. september - gümnaasiumi esimese ja viimase klassi õpilased käsikäes - teekond avaaktusele võib alata.
Foto Ly Ipsberg.

Arhitekt Alar Kotli tütar Anu Kotli mõttetalgutel „Kotli maja tulevik“. Foto: Ilve Tobreluts.

Hans Kruusamägi ja Siret Kotka naisekandmisvõistlusel - ikka kostüümides ja ikka mõnusalt!
Foto: Kaarel Moisa.

Eesti külateatrite festival toimus Väike-Maarjas.
Foto: Kalev Pärtelpoeg.

Meret ja Raul Oja vastupanuliikumise päeval avamas mälestusmärki Avispea piirkonna vabadusvõitlejatele.
Foto: Heili Nõgene.

Simuna muinsuskaitse selts tähistas 25. aastapäeva.
Foto: Ilve Tobreluts.

Pandivere päeva peotule rongkäik alustab teekonda peoplatsile.
Foto: Ellu Moisa.

ETV saate „Lauluga maa-le!“ salvestus Väike-Maarjas.
Foto: Ilve Tobreluts.

Vallavanema kuu

Aastavahetuse saluudi kirkad tulelilled ja hilissügisesele sarnane ilmastik on nüüd asendunud karedate külmakraadidega ning kauni lumevaibaga. Olime jaanuaris just see koht, kus sündisid Eesti selle talve külmarekordid.

Koosneme ju me osaliselt luust ja lihast ning külmas keskkonnas säilivad need tavaliselt kauem. Statistikutel võivad edaspidi analüüsida, kas külmem kliima ja eluea pikkus on omavalhelistes korrelatsioonides või mitte. Juba avaldatud statistikat uskudes võime öelda, et Eestis 2012. aastal sündinutel on keskmiseks eeldatavaks elueaks 76,2 aastat (naistel 81,1 ja meestel 71,1 aastat). Viimase 10 aastaga on eeldatav eluiga sünnimomendil tõusnud 5,3 aastat. Statistikaameti andmetel oli 2012. aastal oli maa-asulates elavate inimeste eeldatav eluiga esmakordselt kõrgem linnalistes asulates elavate inimeste omast: maa-asulates (alevikes ja külates) elavate inimeste eeldatav eluiga oli 76,8 aastat, linnalistes asulates (linnades, vallasiseses linnades ja alevites) elavatel inimestel 76,25 aastat. Alates 2006. aastast on linnas ja maal elavate inimeste eluea vahe pidevalt vähenenud. Ehk veel üks põhjus linnast maale elama tulla. Uuritud ka tervena (ehk igapäevaste tegevuspiiranguteta) elamise keskmist pikkust ning see küündib 55 aastani (naistel 57 ja meestel 53 aastani). Selliste üldiste keskmiste väljatoomine ei pruugi ju tegelikult üksikisiku tasandilt vaadatuna üldse tähtis olla, sest keegi ei anna garantiid, et tema elukestvus on just nii pikk. Omavalitsuse jaoks on statistika jälgimine olulisem, eriti pikemaajaliste trendide jälgimine ja nende analüüs.

Vaadates 2013. aasta olulisemaid demograafilisi näitajaid Väike-Maarja vallas, siis oli meil õnne tervitada 48-t uut sündinud elaniku. Loomulik iive oli negatiivne, sest kahjuks oli meil kurvemaid sündmusi võrreldes eelnevate aastatega rohkem ning meie hulgast lahkus koguni 85 elanikku. Inimesi, kes ennast Väike-Maarja valda sisse kirjutasid oli kokku 85 ning neid, kes lahkusid 215 inimest. Ka valla enda territooriumil toimusid muutused ning valla siseselt muutsid elukohta 92 elanikku. Rändesaldole avaldasid eelmisel aastal mõju Tallinna üleminek tasuta ühistranspordile ning näiteks ka see, et Aavere riiklik erihooldekodu Vao külas lõpetas tegevuse.

Vaadates pikemaajalisi trende, siis ainult 7 aastat tagasi oli meil elanikke kokku 5518 (01.01.2014 on meie elanike arv 4701). Olulised on ka meie elanike vanuselised osakaalud. Küllaltki stabiilne osakaal on püsunud vanusegruppis 0-6 eluaastani (2006. aastal oli see 6,4% ning sama on see ka nüüd), tööealiste (19-64 vanused) osakaal on isegi tõusnud (2006. a - 61,1 % ja 2013. a - 62,1%). Nii osakaal kui ka vanusegrupi suurus on tõusnud vanusegruppis (65+) ehk 2006. aastal oli see 16,3% ning nüüd on see 19,9% ehk arvuliselt

Rahvusvahelisel lumepäeval Ebavere tervisespordikeskuses. Foto: Kristiine Adamson.

on täna meie vallas vanuses 65 ja enam kokku elanikke 936. Suurimat muret tuleb tunda just kooliealiste arvu ja osakaalu languse pärast (2006. a osakaal 16,2% ja nüüd 11,6%). Sellest sõltuvad kindlasti meie koolivõrgu teemad, kuid neid tuleb vaadata piirkonnas ka laiemalt, sest küllaltki sarnased trendid on kõigis ümbritsevatel omavalitsustel.

Samas, jagades meie vallas sündinute arvu suure plaanis meie valla üldhariduskoolide vahel, on seis üsna normaalne. Juhul kui ühes kalendriaastas sündinuid on 48 (nagu 2013. a), eeldades, et neist umbes 30-32 hakkavad kandma Väike-Maarja gümnaasiumi mütse, siis jäävad veel 16-18 last esimest aabitsat ootama Simuna või Kilti põhikoolis. Selline seis tagab küllalt piisavad õpilaste arvud kõigis põhikoolides äramajandamiseks, seda muidugi juhul, kui ei tehtaks keskkvalitsuse-poolseid olulisi muudatusi rahastusmudel-

lites.

Seega on väga oluline, et meie üldine elanike arv stabiliseeruks ning siin viimastel aastatel sündinud lapsed jõuaks ka meie koolidesse ja nende pered ei lahkaks siit. Kindlasti on see paras väljakutse meile kõigile ning lihtsat valemit selle lahenduseks ei ole. Valemis on palju muutujaid ning kõiki ei hakka üles lugema, aga kindlasti on selles olulised tegurid: ühised arutelud, erinevate huvidega arvestamine, hea hariduse kättesaadavus, töökohade säilimine, mitmekesised vaba aja veetmise võimalused ning korralik transpordiühendus suuremate linnadega. Miks mitte ei või mõni noor pere siia kolida lihtsalt sellepärast, et meie lasteaias on piisavalt kohti ning lapsed saavad ka ujuda.

2014. aasta on kultuuriministeeriumi ja Eesti Olümpiakomitee eestvedamisel „Liikumise ja spordi aasta“. Tee-

ma-aasta eesmärgiks on teadvustada spordi ja liikumisharrastuse tähtsust ühiskonnas ning kutsutakse ellu mitmeid sportliku sisuga ettevõtmisi. Kas võib-olla, et 1. jaanuaril üles tõustes andsid Sa ka ise endale lubaduse: olen 2014 tervislikuma käitumisega? Kui jah, siis on Sind juba spordiradadel nähtud, kui ei, siis on just nüüd õige aeg astuda see kõige raskem esimene samm. See esimene ja kõige raskem samm ei ole füüsiliselt pikk, vaid pigem raske ja „pikk“ emotsionaalselt. Ta ühendab diivani ning koridori kapinurgas seisvad jalatsid. Sealt edasi läheb kõik juba nagu soodsas tuulega. Juhul, kui vajad mõttekaaslast, siis otsi üles spordiklubide kontaktid ja hakka harjutama.

Tervislikku liikumist!

Indrek Kesküla
vallavanem

Vallavalitsuse materjalid

(18.12, 23.12, 8.01 vallavalitsuse istungid)

Maaküsimused

- Määrati ühe Liivaküla külas asuva katastriüksuse sihtotstarve.
- Määrati ühe Vao külas asuva katastriüksuse sihtotstarve.
- Nõustuti Pandvere külas asuva katastriüksuse jagamisega, mille tulemusena tekivad 16,67 ha suurune Amme-mäe katastriüksus ja 7,31 ha suurune Ammemetsa katastriüksus ning määrati uute katastriüksuste sihtotstarve.
- Moodustati maa riigi omandisse jätmiseks vaba maa taotluse alusel 13 katastriüksust.

Teeregister

- Kinnitati Väike-Maarja valla territooriumil asuvate riiklikus teeregistris puuduvate tervikteede nimekiri.
- Kinnitati Väike-Maarja valla territooriumil asuvate riiklikus teeregistris registreeritud tervikteede teesade nimekiri.

Projekteerimistingimused

- Määrati projekteerimistingimused Eesti Energia Võrguehitus AS-le Simuna Katsejaama alajaama F 5 rekonstrueerimiseks Simuna alevikus.
- Määrati projekteerimistingimused AS-le Eesti Raudtee Tapa-Tartu raudteelõigul (343,724 km) asuva raudteesilla ümberehituseks aadressil Väike-Maarja vald Nõmme küla.

Kirjalik nõusolek

- Anti kirjalik nõusolek OÜ-le Keskkonnaekspert puurkaevu rajamiseks Nadalama külas.
- Anti kirjalik nõusolek OÜ-le Keskkonnaekspert puurkaevu rajamiseks Piikvere külas.

Kasutusload

- Väljastati kasutusluba isikule elamu rekonstrueerimiseks Simuna alevikus.

- Väljastati kasutusluba AS-le Hooldekandeteenused maakütte Vao külas Pargi tn 5.

Hanked

- Kuulutati välja lihthange “Audiitori teenuse tellimine”, kinnitati hankedokumendid ja moodustati hanke läbiviimiseks komisjon.
- Kuulutati välja lihthange “Triigi küla varisemisohhtlike hoonete lammutamamine (II etapp)”, kinnitati hankedokumendid ja moodustati hanke läbiviimiseks komisjon.
- Kuulutati välja lihtmenetlusega hange „Väike-Maarja hooldekodu lifti ehitustööd”, kinnitati hankedokumendid ja moodustati hanke läbiviimiseks komisjon.

Sotsiaaltoetused

- Kehtestati sotsiaaltoetuste määrad järgmiselt:
 - 1) esmakordselt esimesse klassi mineva lapse toetuse määraks 50 eurot;
 - 2) küttetoetuse määraks 160 eurot
 - 3) sünnitoetuse määraks 300 eurot
 - 4) juubelitoetuse määraks 20 eurot
 - 5) matusetoetuse määraks 70 eurot
- Nõustuti sotsiaaltoetuste maksimisega valla eelarve vahenditest üheteistkümnemele isikule kokku summas 1651,98 eurot.
- Ei nõustunud sotsiaaltoetuse eraldamisega kahele isikule.
- Kehtestati sotsiaaltoetuste ülemääraks, mida sotsiaalosalakonna juhatajal on õigus määrata ilma toetuse määramise komisjoni ja vallavalitsust otsustamisprotsessi kaasamata, 25 eurot.

Lapsehoiuteenuse rahaliste vahendite ülejäägi kasutamine sotsiaalteenuse osutamiseks

- Otsustati nõustuda isikule lapse tehniliste abivahendite rendi kompen-

seerimisega.

Sotsiaalkorterite üürile andmine

- Otsustati anda isikule üürile sotsiaalkorter Väike-Maarja alevikus Kesk tänaval ja sõlmida üürileping tähtajaga kuni 31.12.2014. a.
- Otsustati anda isikule üürile sotsiaalkorter Väike-Maarja alevikus Aasa tänaval ja sõlmida üürileping tähtajaga kuni 31.12.2014. a.

Eluruumi üürile andmine

- Nõustuti isikule korteri üürile andmisega tööandja eluruumina Väike-Maarja alevikus.

Raieloa väljastamised

- Nõustuti Väike-Maarja alevikus Soo tn 6 kolme kuuse mahavõtmisega.
- Nõustuti Väike-Maarja alevikus J. Liivi tn 9 uuel kalmistul nelja saarepuu mahavõtmisega.

Hajaasustuse veeprogrammi toetusesaaja projekti aruande heakskiitmine

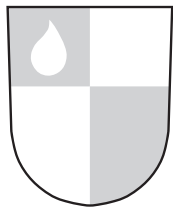
- Otsustati kiita heaks Kärü külas Kooli kinnistule puurkaevu rajamise ja seadmete paigaldamise projekti aruanne ning kinnitati projekti maksumus.

Valla 2013. aasta eelarve tegevusalade kulude ümberkanded

- Otsustati muuta vallaeelarves tegevusvaldkondade siseselt tegevusalade personali- ja majandamiskulusid. Tegevusvaldkondade kulude eelarve maht ei muutu.

Inventari mahakandmine

- Kinnitati inventari mahakandmisaktid järgmiselt: Triigi spordihoone summas 245.83 eurot; Väike-Maarja spordihoone summas 691.79 eurot; Väike-Maarja lasteaed summas 630.70 eurot; Väike-Maarja gümnaasium summas 20105,26 eurot; Väike-Maarja õppekeskus summas 10145,68 eurot; Simuna kool summas 3149.45 eurot.

Ebavere Tervisespordikeskuses toimub 28. jaanuaril kell 11.00 teabepäev

„Biogaasi ning digestaadi kasutamise võimalused“

Ettekannetega esinevad:

- **Peep Pitk** (Tallinna Tehnikaülikool) – Biogaasijaama rajamise positiivsest mõjust piirkonnale, erinevate tooraine kasutamisevõimalused, digestaadi positiivsed omadused ja võrdlus.
- **Heiki Enok** (Keskkonnauuringute Keskus) – Biogaasi ja „rohegaasi“ kasutamine tänases Euroopas, Eestis auto- ja mootorikütusena kasutamise võimalused ning toetusmeetmed.
- **Rafik Asadov** (OÜ VINNI BIOGAAS) – Vinni Biogaasijaama rajamise ja opereerimise kogemused.

Vestlusring – moderaator vallavanem Indrek Kesküla.

Info tel 510 7460

Planeeritud kestvusaeg on 2,5 tundi

Registreeritud töötute arv Väike-Maarja vallas

31. jaanuari 2013. a seisuga – **164**
31. detsembri 2013. a seisuga – **97**

Muudatused maamaksu määramisel 2014. aastal

Väike-Maarja vallas jäävad kehtima seni kehtinud maamaksumäärad: 2% üldine maamaksu määr ja 1,2% põllu-majandussaaduste tootmiseks kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maamaksu määr, mis on kehtestatud Väike-Maarja Vallavolikogu 25.01.2006 määrusega nr 1.

2014. aastal võivad näha muudatusi oma maamaksuteadetel paljud elamu-maade omanikud.

Andmed maaüksuste kohta on si-sestatud valla maade arvestuse prog-rammi vastavalt katastris registreritu-le. See tähendab, et kui katastris on re-gistreeritud elamumaa sihtotstarbega katastriüksusel ka muud kõlvikud (näi-teks haritav maa, looduslik rohumaa, metsamaa, muu maa), siis on ka selle maaüksuse andmed valla maade arves-tuse programmis kõlvikute kaupa. Seni loeti kõik haritava maa ja loodusliku ro-humaa pinnad soodusmääraga pinda-deks (olenemata maa sihtotstarbest), mis tähendab, et ka elamumaa sihtots-tarbega maa omanikele oli maamaksu määramisel arvestatud põllumajandus-saaduste tootmiseks kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maamaksu määraga 1,2%. 2014. aastal uuendati aga maade arvestuse prog-rammi nii, et elamumaade koosseisus olevate haritava maa ja loodusliku ro-humaa kõlvikute puhul varasemalt va-lesti rakendatud maamaksusoodustust 1,2% enam ei rakendata ning kogu ela-mumaa maamaksu määramisel raken-dub maksumäär 2%.

Kodualuse maamaksusoodustuse puhul on tegemist maamaksu, mitte maa maksustamishinna soodustusega. Maamaks on maksustamishinnast läh-tuv maks. Maksustamishind on maaük-suse maksustamisväärtus, mis leitakse maa korralise hindamise tulemuste alusel. Väike-Maarja vallas on elamu-maa maksustamisel 2-astmeline hind (kuni 1000 m² ja üle 1000 m²). Osadel elamumaa katastriüksuste plaanidel on küll informatiivse väljana ära märgitud ka kõlvikud (näiteks haritav maa, loo-duslik rohumaa, metsamaa, muu maa), kuid maamaksu arvutamisel elamumaa osas määratud kõlvikuid ei või arvesta-da. Seega, mida väiksem on elamumaa pindala, seda suurem summaliselt soo-dustus on. Mida suurem on maksusta-tava maaüksuse pind, seda madalam on selle ühikuhinnale taandatud mak-sustamisväärtus ja seda madalam on ka soodustuse summa. Teistpidi, iga konkreetse elamumaa kinnistu 1 ha maa maksustamishind on sõltuvuses elamumaa kogupindalast, mida suu-rem on elamumaa pindalaliselt, seda väiksem on 1 ha maksustamishind. Vastavalt viimati loetule korrigeeriti 2014. aastal maade arvestuse program-mis ka kodualuse maamaksusoodus-tuse leidmise algoritmi, seetõttu on

maamaksuteadetel 2014. aastal näha ka selles osas muudatusi.

Rahandusministeeriumi veebilehel (<http://www.fin.ee/maamaksusoodus-tus>) on kirjas kodualuse maamaksu-soodustuse rakendamisega tõusetu-nud korduvad küsimused ja nende vas-tused, järgnevalt neist väljavõte:

1. Millised eeldused peavad ole-ma täidetud, et isik saaks kodualuse maa maamaksusoodustust?

Seaduse kohaselt on maamaksu-soodustuse saamise eelduseks vajalik nelja asjaolu üheaegne esinemine:

- isik peab olema maa omanik või maa kasutaja maamaksuseaduse (*edas-pidi MaaMS*) § 10 mõistes;
- maa peab olema elamumaa siht-otstarbega või maatulundusmaa siht-otstarbega maa koosseisu kuulub õue-maa kõlvik;
- maal asub hoone;
- maal asuvas hoones on maa oma-niku või maa kasutaja püsiv elukoht vastavalt rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmetele.

2. Kas kodualuse maa maamak-susoodustuse saamiseks tuleb maa-maksu subjektil esitada avaldus?

Maksusoodustus arvestatakse auto-maatselt, avaldust ei ole vaja esitada.

3. Millises ulatuses on kodualuse maa maamaksust vabastatud maa ühis- ja kaasomanikud?

Kui maa on isikute ühis- või kaas-omandis ning nende elukoht on rah-vastikuregistri andmetel maamaksust vabastatud maal asuvas hoones, on nad vabastatud ühe hoonestatud ela-mumaa või maatulundusmaa sihtots-tarbega maaüksuse maamaksu tasumi-sest. Maksuvabastus kehtib linnas, val-lasiseses linnas, alevis, alevikus ning kohaliku omavalitsuse või maavanema poolt tiheasustusega alaks määratud alal sõltumata ühis- või kaasomanike arvust kokku 1500 m² ning mujal kokku kuni 2 ha ulatuses. MaaMS § 11 lõikes 3 sätestatud vabastuse ulatus on maatu-lundusmaa osas seotud õuemaa kõlvi-kuga. Maamaksu tasumisest on vabas-tatud üksnes maa ühis- või kaasoma-nikud, kelle elukoht on vastavalt rah-vastikuregistri andmetele maamaksust vabastatud maal asuvas hoones. Maa ühis- või kaasomanikud on maamaksu tasumisest vabastatud proportsionaal-selt oma omandi osa suurusele maati-kist, kuna asjaõigusseaduse kohaselt jagunevad ühise asjaga seotud õigused ja kohustused ühis- ja kaasomanike vahel proportsionaalselt vastavalt nen-de omandi osa suurusele. Näiteks kui tiheasustusega alal asuv 1500 m² suu-rune hoonestatud elamumaa sihtots-tarbega maatükk kuulub võrdsetes osa-des kahe isiku kaasomandisse ja vaid ühe kaasomaniku elukoht on maatükil asuvas hoones, siis on maamaksu ta-

sumisest vabastatud vaid hoones oma elukoha registreerinud kaasomanik 750 m² ulatuses.

Korteriomandite omanikele sätes-tab seadus erandi. Seaduse tingimus-tele vastav iga korteriomandi omanik on vabastatud maamaksu tasumisest kortermaja juurde kuuluva elamumaa või maatulundusmaa õuemaa kõlviku osas tiheasustusega alal kokku 1500 m² ning hajaasustusega alal kokku kuni 2 ha ulatuses.

4. Millises registris sisalduvad andmed maatulundusmaa õuemaa kõlvikute pindalade kohta?

Maakatastrisse kantud andmed, millega on võimalik tutvuda Maa-ameti geoportaalis aadressil <http://geopor-taal.maaamet.ee/>.

5. Kui rahvastikuregistris on isiku elukoha aadress märgitud valla täp-susega, kas siis isik saab kodualuse maa maamaksusoodustust?

Ei saa.

6. Kui maamaksu subjektile kuu-lub ühes kortermajas mitu korteri-omandit, siis millisel neist saab ra-kendada kodualust maamaksusoo-dustust?

Kui isiku elukohaks on vastavalt rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmetele kortermajas asuv üks kor-teriomanditest, siis on isik vabastatud maamaksu tasumise kohustusest üks-nes tema elukohaks oleva korterioman-di juurde kuuluva maa osas.

Vabandage ebageeldivuste pärast ning varuge kannatlikku meelt ja pöör-duge maamaksu määramisega seotud küsimuste ja probleemidega valla maa-nõuniku poole: helistage (tel 329 5755) ja kirjutage e-mailile (diana.seepter@v-maarja.ee) või tulge vallamajja. Maa-maksu suuruse ja maksustamishindade kohta selgituste andmisel on aga vaja-lik üldjuhul näha Maksu- ja Tolliameti poolt väljastatud maamaksuteadet ning kõige parem oleks, kui maanõu-niku juurde tulles oleks võimalik kaasa võtta ka eelnevate aastate maamaksu-teated.

Diana Seepter
 maanõunik

Volikogu materjalid

Kokkuvõte 19. detsembri volikogu is-tungil arutatust

Istungil osales 14 volikogu liiget.

1. Väike-Maarja valla 2014. aasta eelarve projekt I lugemine

Eelarvet tutvustas vanemökonomist Helve Leetma.

Otsustati suunata esimese lugemi-se läbinud eelarve koos seletuskirjaga vallavalitsusele avalikustamiseks.

2. Väike-Maarja valla 2013. a IV lisaeeelarve vastuvõtmine

Ette kandis vanemökonomist Helve Leetma.

Otsustati võtta vastu Väike-Maarja valla 2013. aasta IV lisaeeelarve: põhi-tegevuse tulud kogumahus 6 222 eurot ning põhitegevuse kulud kogumahus – 46 773 eurot. Põhitegevuse tulemiks on – 49 973 eurot.

3. Koolitöötajate koosseisu kinni-tamise korra kehtestamine

Ette kandis haridus- ja kultuuriosa-konna osakonna juhataja Aare Treial.

Otsustati: kinnitada Väike-Maarja Vallavalitsuse hallatavate üldharidus-koolide töötajate koosseisu kinnitami-se kord.

4. Väike-Maarja Õppekeskuse koolilõuna toetuse kasutamise tingi-mused ja kord

Ette kandis haridus-ja kultuuriosa-konna juhataja Aare Treial.

Otsustati kinnitada Väike-Maarja Õppekeskuse koolilõuna toetuse kasu-tamise tingimused ja kord.

5. Detailplaneeringu vastuvõtmine

Ette kandis maanõunik Diana Seepter.

Taotluse detailplaneeringu algata-miseks kuni 145 meetri kõrguse tuule-generaatori püstitamiseks (torni kõr-gus 105 m ja rootori diameeter 80 m) esitas maa omanik Green Electric OÜ. Tuuliku katastriüksus on moodustatud Väike-Maarja Vallavolikogu 27.12.2012. a otsusega nr 38. Siis oli planeeritava elektrituuliku määratletud maksimaal-ne kõrgus 130 meetrit. Tuuliku tarnijal ei ole enam 80 m kõrgust torni pak-kuda, võimalikud variandid on 105 või 125 m kõrgune torn. Green Electric OÜ on otsustanud 105 m kõrguse torni kasuks, mudel ja tüüp jäävad samaks. Seepärast esitas ta uue taotluse detail-planeeringu algatamiseks kuni 145 m kõrguse tuuliku paigaldamiseks.

Otsustati võtta vastu Väike-Maarja vallas Aburi külas asuva Tuuliku katast-riüksuse maa-alale OÜ Hendrikson & Ko poolt koostatud detailplaneering.

6. Vee-ettevõtja määramine ja tema tegevuspiirkonna kehtestamine

Ette kandis keskkonnanõunik Leie Nõmmiste.

Seoses vee-ettevõtja muutumisega tuleb muuta vallavolikogu 26.11.2011. a otsuse nr 56 punkti 1.

Otsustati määrata OÜ Pandivere Vesi vee-ettevõtjaks ja kehtestada tema tegevuspiirkonnaks Väike-Maarja vallas Avispea küla, Aburi küla, Ebavere küla, Eipri küla, Liivaküla küla, Müüriku küla, Triigi küla, Vao küla, Kiltsi alevik, Simu-na alevik ja Väike-Maarja alevik.

7. Sotsiaaltoetuste määramise korra kehtestamine

Ette kandis sotsiaalosakonna juha-taja Ene Kinks.

Otsustati kehtestada Väike-Maarja valla eelarvest makstavate sotsiaaltoe-tuste määramise kord.

8. Komisjoni moodustamine üld-planeeringu ülevaatamiseks

Ette kandis volikogu esimees Ene Preem, kes tegi ettepaneku moodus-tada üldplaneeringu ülevaatamiseks üheksaliikmeline komisjon vastavalt esitatud otsuse eelnõule.

Otsustati moodustada valla üldpla-neeringu ülevaatamiseks üheksaliikme-line komisjon koosseisus: esimees Ene Preem, liikmed Indrek Kesküla, Kaarel Moisa, Diana Seepter, Teet Paju, Avo Part, Allan Alt, Hans Kruusamägi ja Kadri Kopso.

9. Isikliku sõiduauto kasutamise kulude hüvitamine

Ette kandis volikogu esimees Ene Preem.

Otsustati maksta alates 21.11.2013. a vallavanemale isikliku sõiduauto ametsõitudeks kasutamise kulude hü-vitamiseks kuni 256 eurot kalendrikuus.

10. Mobiiltelefoni kuulimiidi keh-testamine

Ette kandis volikogu esimees Ene Preem.

Otsustati kehtestada alates 21.11.2013. a valla mobiiltelefoni kuuli-miit vallavanemale (tel nr 510 7460) 40 eurot kuus.

11. Vallavanema puhkusele luba-mine

Ette kandis volikogu esimees Ene Preem.

Otsustati lubada vallavanem Ind-rek Kesküla puhkusele ajavahemikul 20.12.2013-05.01.2014. a ja lubada kan-da vallavanema 2012. aasta puhkuse-jääk 16 kalendripäeva 2014. aastasse.

Vallavanem Indrek Kesküla andis infot järgmistel teemadel:

- OÜ Pandivere Vesi veehinna tõu-sust (prognoositav hinnatõus 20-30%).
- Väike-Maarja Spordikeskuse juha-tajana alustab tööd 2. jaanuaril 2014. a Jane Kool.
- Vao Soojatootjate Ühistu ülevõt-misest.
- Pikk tn 34 detailplaneeringust ja avaliku tee kasutamisest.

Järgmine vallavolikogu istung toi-mub 30. jaanuaril kell 17.00

Väike-Maarja liuväli ootab kasutajaid!

Alates 24. jaanuarist ootab Väike-Maarjas kasutajaid Tamme tänaval õppekeskuse viilhal-lis asuv liuväli.

Liuväli on avatud:

E, T, K, N, R

kell 15.00-19.00 – uisutamine
 kell 19-00-21.00 – jäähoki

L, P (ja koolivaheajal)

kell 12.00-19.00 – uisutamine
 kell 19.00-21.00 – jäähoki

- Liuvälja kasutamine on tasuta.
- Võimalik on uiske laenutada (lapsed 0,50 eurot, täiskasvanud 1,50 eurot).
- Vajadusel teritame teie uisud (3 eurot paar), kontakt: Aimar, tel 515 3621.
 - Hooldamise ja sula korral on liuväli suletud.

Info telefonil 5815 4230 (Pille)

Uus aasta tõi uue metsaseaduse

Koos uue aastaga on tulnud uus met-saseadus. Võrreldes eelmise seadusega on mõned olulised muutused:

1. Metsaomanik võib kinnistult raiuda ilma metsateatist esita-mata kuni 20 tm puitu aastas, olenemata metsamaa pind-alast.
Eelmine metsaseadus lubas ka ilma teatisetraaiuda kuni 20 tm puitu, kuid mitte rohkem kui 3 tm/ha. Ka pidi tehtav raie ole-ma kooskõlas metsa inventee-rimisandmetega. Nüüd on ka väiksema metsa omanikul ilma liigse bürokraatiata oma met-sas võimalik rahulikult toimetada.
2. Uue metsaseaduse järgi ei pea füüsilisest isikust metsaoma-nik tellima metsa inventeeri-

- mist (metsamajanduskava), kui tema kinnistu metsamaa pind-ala on alla 5 ha (eelmise seadu-se puhul oli piiriks 2 ha). 2 ha piir säilib juriidilisest isikust metsaomanikele.
3. Lageraie lankide maksimaalsed lubatud pindalad suurenesid. Loo ja sambliku kasvukoha-tüübis on lageraielangi maksi-maalne pindala 2 ha, siirdesoo, madalsoo, mustika-kõdusoo, pohla-kõdusoo, raba ja lodu kasvukohatüübis 5 ha, ülejää-nud kasvukohatüüpid 7 ha. Lageraie lank muutub eraldise-põhiseks – kui eraldise pindala ületab lageraie langi maksi-maalse lubatud piiri, siis luba-takse raiuda terve eraldis.
4. Turberaie lankide maksimaalne

- lubatud suurus on nüüd 10 ha. Turberaie järkude vaheline aeg on minimaalselt 5 aastat, raie-aastat arvestamata.
5. Uuendusraie korral peab met-saomanik panema raiekohas raietööde ajaks nähtavale ko-hale üles teabe raietööde teos-taja kohta.
6. Valgustusraiete kohta (raiutavate puude keskmine rin-nasdiameeter on alla 8 cm) ei pea keskkonnaametile esitama enam metsateatist. Ka ei pea metsateatist esitama maapin-na mineraliseerimise ja metsa uuendamise kohta. Muidugi on uues metsasea-duses veelgi muudatusi, aga ülalpool on toodud neist täht-samad.

Metsast, suhtumisest metsa ja metsa hooldamisest

Metsa võib suhtuda ühte või teist pidi. Kelle jaoks on mets eelkõige koht, kus linnulaulu kuulamas ja jalutamas, või siis seenil, marjul käia, kelle jaoks töökoht, metsaomanikule aga ka tulu allikas. Ega tegelikult üks vaatenurk ei välista teist – vaata kuidas tahad, ikka on mets üks tore asi.

Allpool tahaksin rääkida metsast kui tulu allikast. Teatavasti on metsast või-malik varuda puitu nii ahju-pliidi küt-miseks kui ka maja ehitamiseks, paberi tegemiseks jne.

Teatavasti on metsast puidu kät-te saamiseks vaja puud maha raiuda, tükeldada ja metsast välja tuua. Levi-nuim viis selleks on lageraie. Kuid on ka teisi võimalusi – harvendusraie, sa-nitaarraie, valikraie.

Pärast lageraiet jääb metsamaa reeglina lagedaks, vaid seemnepuud ja säilikpuud võivad jääda püsti. Met-samaa viljakusest ja seal kasvavast metsast (puuliigist) oleneb, kui palju metsa aastas juurde kasvab, palju mets tulu annab. Noore metsa juurdekasv on väike, aga suureneb aasta-aastalt. Alates mingist vanusest hakkab metsa juurdekasv taas vähenema. Seal kusagil on ka õige aeg vana mets maha raiuda ja uus kasvama panna.

On ka teine tee – lasta loodusel end-al toimetada ja jätta raiesmik uuend-amata. Loodus tühja kohta ei salli ja raiesmik kattub kiiresti taimedega. Pa-raku ei tarvitse need taimed olla selli-sed, mis meile (tulevastele põlvedele) korraliku metsatulu garanteerivad.

Väike-Maarja vallas on laialt le-vinud sinilille (metsa inventeerimis-andmetes lühend sl) kasvukohatüübi kuusikud. Tegemist on viljakate mul-dadega ja suure metsakasvatustliku potentsiaaliga aladega. Kahuks uue-nevad sinilille kasvukohatüübi raiesmi-kud kõige muu kui tulevikus korralikku metsatulu andvate puuliikidega. Jah, raiejärgsetel aastatel võime sealt kor-ralikku vaarika ja metsmaasika saaki saada. Punasest leedrist, kuslapuust,

paakspuust ei saa küttepuudki. Too-mingast, remmelgast, pihlakast võib heal juhul midagi ahju panemiseks köl-bulikku saada.

Kindlam tee uue metsapõlvkonna saamiseks neile raiesmikele on siiski metsa istutamine. Kuna metsa istu-tamine on uuendamistööde esimene samm ja edaspidi tuleb istutatud puu-taimi ka hooldada, siis on mõistlik las-ta raiesmikule kõigepealt metsaadraga vaod sisse tõmmata. Sinna on lihtsam puutaimi istutada ja mis veel olulise-m – vagude järgi on hea hiljem tai-mi hooldamiseks üles leida. Tuleb ar-vestada, et metsa hooldamisega tuleb tegeleda vähemalt 3...5 aasta jooksul pärast istutamist.

Kui mets on rohust ja vaarikatest õnnelikult välja kasvatatud, tuleb alus-tada valgustusraietega. Siin raiutakse välja väheväärtuslikud puu- ja põõsa-liigid, aga hõrendatakse ka peapuuliigi puid kui neid juhtumisi liiga tihedalt kasvab. Tänapäeval enam kuuse noo-rendikust kõiki lehtpuid välja ei raiuta. Segametsad on vastupidavamad nii haigustele ja putukakahjustustele kui ka tormidele.

Ja kui nüüd metsaomanik on noores metsas eelpool loetletud tööd korral-likult ja õigeaegselt ära teinud (teha lasknud), siis juba esimese harven-dusraie tegemisel (kui mets on 20...30 aastaseks saanud) võib ta metsamater-jali müügist tulu saada. Muidugi ei kata see tulu veel kõiki seni tehtud kulutusi. Kuid kui metsaomanik on metsa uuend-amisel ja valgustusraiete tegemisel kasutanud kõiki riigi poolt pakutavaid toetusi ja maksusoodustusi, siis võib juba esimese harvendusraie tulem olla positiivne. Samas ei välista metsa ma-jandamine ka linnulaulu kuulamist ja seente-marjade korjamist.

Kui nüüd raiesmik on jäänud kunagi uuendamata ja kattunud võsaga, siis ei maksa ka veel käega lüüa ja asja ainult emakese looduse hooleks jätta. Kõige-pealt tuleks see võsa üle vaadata, et

millised puuliigid selle võsa moodus-tavad. Kui enda teadmistest tundub vähe olevat, siis võib selle juures tut-tava metsamehe või siis metsakonsu-lendi abi kasutada. Tihti annab valgus-tus-harvendusraietega sellisest võsast enam-vähem korralik mets kujundada, eriti veel siis kui võsa all ka väikesed kuused kasvama on hakanud.

Kokkuvõtteks. Mets on omand ja mets toob omanikule kasu. Mõni mets vähem, mõni rohkem. Selleks, et mets omanikule rohkem kasu tooks, tuleb metsaga tegeleda. Kui põllumaa puhul on inimestele iseenesestmõistetav, et korraliku saagi saamiseks on vaja teha terve rida tegevusi (kündmine, külvami-ne, umbrohutõrje jne), siis metsa pu-hul on levinud arvamus, et mets kasvab ise. Ja kuna metsa puhul on ajavahemik kahe saagikoristuse vahel omaniku jaoks väga pikk (olenevalt puuliigist 20..... 150 aastat), siis ei ole seos met-sa panustatud raha ja aja ning metsast saadava tulu vahel selgelt tunnetatav. Kuid andkem endale aru – ka noore ja keskealise metsaga kaetud maa on väärtus. Ja hooldatud metsamaa (kui kinnisvara) väärtus on tunduvalt suu-rem kui hooletusse jäetul.

Tihti on nii, et metsaomanikul taht-mist oma metsaga tegeleda on, aga aega ja teadmisi napib. Siin tuleb met-saomanikule appi metsaühistu. Metsa-ühistu aitab nii raie- kui ka uuendamis-, hooldamistööde organiseerimisel ja tegemisel. Loomulikult aitab metsa-ühistu maksimaalselt ära kasutada kõik võimalikud toetused, mis metsaomani-kele on suunatud.

Pangem oma metsad tulu teenima meile ja tulevastele põlvedele. Tore, kui järgnevatel põlvedel on põhjust meid hea sõnaga meeles pidada. Hoolitse-gem selle eest, et neil ikka palgimetsa ka raiuda oleks.

Erametsakonsulent
Aadu Raudla

Erametsaomanike nõustamine on riigi poolt toetatav.
Tel 524 8963, e-post: aadukas931@gmail.com
Telefoni ja e-maili teel võib pöörduda teile sobival ajal

Põllumajandusmaadele saab hakata taas toetusõigust taotlema

Alates 2014. aastast saab taas re-gistreerida heas põllumajanduslikus korras põllumajandusmaid, et nende eest oleks võimalik taotleda pindala-toetusi. Juba registreeritud maade puhul ei muutu midagi.

Senise korra järgi sai pindalatoetusi taotleda vaid nende põllumajandus-maade eest, mis olid 30. juuni 2003 seisuga kantud Põllumajanduse ja Re-gistrite Ameti (PRIA) põllumassiivide registrisse. Eelmise aasta detsembris Euroopa Parlamendi ja Nõukogu poolt vastuvõetud määrusega tehti muuda-tused 2014. aastal rakendatavate põl-lumajandustoetuste kohta, sealhulgas lõpetati võrdlusaasta arvestamine ja edaspidi saab kanda heas põllumajan-duslikus korras olevat põllumajandus-maad registrisse jooksvalt. Küll peab maa olema pindalatoetuste taotlemi-seks kantud registrisse õigeaegselt, enne taotluse esitamist.
„Nüüdsest on võimalik võtta arve-

le ja seejärel taotleda pindalatoetusi kõigi heas põllumajanduslikus korras olevate maade eest,“ ütles põllumajan-dusminister Helir-Valdor Seeder. „See teeb maaomanike kohtlemise märksa võrdsemaks ja soosib ka vahepealsetel aastatel võssakasvanud maade ülesha-rimist.“

2014. aastal pindalatoetuste taot-lemiseks oleks soovitav uued maad registreerida 1. aprilliks, et taotluspe-rioodil PRIA töökoormust vähendada. Juba registreeritud põllumajandus-maade toetusõiguslikkuse nõuetes ei muutu midagi.

Lisainfo PRIA veebilehelt.

Kristo Mäe
avalike suhete osakond
Põllumajandusministeerium
tel 625 6561
mob 5558 8166
press@agri.ee

Mesinikud peavad mesilad registreerima PRIA-s

Eesti mesinikud peavad mesilaste tervise huvides registreerima oma mesilad PRIA registris, leiti Põlluma-jandusministeeriumis toimunud esi-mesel mesinduse ümarlinal. Prae-gu pole enamik mesilaid registrisse kantud.

Seaduse järgi on kõigil mesinikel kohustus registreerida oma mesilad Põllumajanduse ja Registrite Informat-siooni Ameti (PRIA) registris. Eestis on hinnanguliselt 6000 mesinikku, kuid PRIA registrisse on nende poolt kantud vaid 1800 mesilat.
„See tähendab suurt probleemi tauditõrjel. Kui paljud mesilad pole kaardil, siis pole ka tõrje tõhus,“ ütles Põllumajandusministeeriumi põlluma-janduse- ja maaelupoliitika asekanstler **Illar Lemetti**. „Samuti pole põllumees-

tel võimalik mesinikke taimekaitseva-hendite kasutamisest teavitada. Teiselt poolt on väga oluline, et mesinikele oleks kättesaadavad ka põllumeeste kontaktandmed.“

Ümarlinal arutati veel taimekaitse-vahendite kasutamist põllumajandu-ses, PRIA registrite edasiarendamist parema infoliikumise tarvis ja Ameerika haudmemädaniku tõrjet mesilates.

Ümarlinal osalesid Põllumajan-dusministeeriumi, Veterinaar- ja Toi-duameti, Põllumajandusameti, Eesti Mesinike Liidu, Saaremaa Meetootja-te Ühingu ja Eesti Kutseliste Mesinike Ühingu esindajad.

Kristo Mäe
Põllumajandusministeeriumi
avalike suhete osakond

Ebaveres lustiti lumepäeval

Ebavere tervisekeskus tähistas 19. jaa-nuaril ülemaailmset lumepäeva (*World Snow Day*).

Vaatamata hommikusele krõbedale külmale (-20°C) oli kella 12.00-ks kogunenud Ebavere trobikond kilkavaid põngerjaid ja naerusuiseid täiskasva-nuid.

Koos lustiti mitmetes kelgumän-gudes- ja võistlustes, prooviti ära ka nelja-mehe suusatamine. Katsuti jõu-du kelguga mäest laksumises ja märke

jooksmisses. Kui täiskasvanud kippusid peale kelgu ka hinge paelaga järel ve-dama, siis lastel oli lõbu laialt.

Tänutäheks osalemise eest jagati kõigile šokolaadimedaleid ja nii palju sooja teed kui keegi ära jõudis juua.

Suur tänu kõigile, kes külma ei pel-janud ja oma rõõmsa meele Ebavere õuele tõid!

Jane Kool
spordikeskuse juhataja

Foto: Kristiine Adamson.

Erametsakonsulent Aadu Raudla vastuvõtuajad Väike-Maarjas

Erametsakonsulent Aadu Raudla võtab metsaomanikke vastu Väike-Maarja vallamajas kabinetis 109 üle nädala neljapäeviti kl 9 - 13.

Vastuvõtupäevad:
• 9. ja 23. jaanuar
• 6. ja 20. veebruar

- 6. ja 20. märts
- 3. ja 17. aprill

Oodatud on kõik metsaomanikud metsandust puudutavate probleemi-dega (metsa uuendamine, hooldami-ne, raied, erametsaomanikele maksta-vad toetused).

Erametsaomanike nõustamine on riigi poolt toetatav.
Tel 524 8963, e-post: aadukas931@gmail.com
Telefoni ja e-maili teel võib pöörduda teile sobival ajal

Jääle minnes oska lugeda jääd

(eskimote kõnekäänd)

Veekogud hakkavad jäätuma, kui õhutemperatuur langeb alla 0 kraadi Celsiuse järgi. Pärast esimesi külmasid tekkinud õhuke jääkord ei kanna inimest, mistõttu võib jääle minna alles siis, kui selle paksus on vähemalt 10 cm.

Külmal talvel on veekogud jäätunud kuni varakevadeni. Sel perioodil liiguvad inimesed tihti jääl – uisutatakse, püütakse kala ja tugeva jääkattega veekogu ületatakse isegi autoga.

Hinda veekogu katva jääkihi tugevust

Jää tugevust saab hinnata nii teoreetiliselt kui ka praktiliselt.

Teoreetiliselt me teame, et kui õhutemperatuur on olnud vähemalt kaks nädalat alla -20 kraadi, siis see jää peaks olema küllalt tugev. Kuid tugev milleks? Kas jääkaanel uisutamiseks, jääd kaudu jõe ületamiseks jalgsi või hoopis ATVGa?

Praktiline jää hindamine tähendab sisuliselt selle mõõtmist näiteks jääpuuriga. Meeles tuleb pidada, et inimest kannab vähemalt **10 cm** paksune lõhede, pragude ja lahvandusteta jääkiht. Samas võib jääkatte paksus ühe veekogu piires olla erinev. Statistika järgi toimuvad enamus õnnetusi jäätunud veekogul külma perioodi alguses ja selle lõpus ehk ajal, mil jää on nõrk.

Jääl viibides pane hoolega tähele ohu märke

Ohtlikud kohad jäätunud veekogudel, kus tasub olla eriti ettevaatlik või neid üldse vältida, on kõrkjate kasvukohad, koolmekohad, allikakohad (lume-katteta jääl näha tumedate laikudena) ja vette langenud puuvõrade ümbrus. Teadma peab, et jää on alati nõrgem vooluveekogudes, suudmekohtades, paadisildade postide ümbruses ja kohtades, kus veekogud kitsenevad. Näiteks jääs olevad tumedad kohad näitavad tavaliselt õhema jääga kohti – jää ise on hele, kuid läbi kumav vesi tumed. Kuuldes kerget raginat, lahku jäält – see on signaal, et kusagil on jõesse tekkinud praod. Lahku jäält tulnud rada pidi – nii võid kindel olla, et jää kannab sind.

Mõningad soovitused talvisel veekogul liikumiseks

Enne jääle minekut teavita oma lähedasi, võimalusel kutsu kaasa sõber. Jäätunud veekogule minnes võta endaga kaasa jäänaasklid, mille abil saad külma vette vajudes jääaugust välja ronida. Kindlasti tuleb need riputada kaela, kõige pealmise riietuse peale, kust vajadusel lihtsalt kätte saaks. Lisaks võta kaasa ühest otsast terava metallotsikuga puust jääkepp. Sellega saab kontrollida jää tugevust või siis läbi jää vajudes toetuspinna suurenemiseks jääaugu servadele toetada. Turvalisuse suurendamiseks kanna päästevesti, mida saab valmistada ka ise. Selleks pane seljakotti veekindlasse kilekotti pakitud vahetusriided (fliis, sokid, kindad, müts). Seljakotis olev veekindlalt suletud kilekott hoiab sind läbi jää vajumise korral veepinnal, ühtlasi on pärast jäist suplust kuivad vahetusriided väga vajalikud. Veetemperatuur Eesti oludes jää all on umbes 4°C ja seal puudub ka tuul. Saades tagasi jääle, peab arvestama ka tuule ja temperatuuri koosmõju. Näiteks õhutemperatuuril -10°C ja tuulekiirusel 10 m/s peab arvestama 31°C külmaga.

Tegutsemine läbi jää vajumisel

Kui vaatamata kõigile ettevaatusabinõudele oled siiski läbi jää vajunud, anna oma hättasattumisest hääle või

vilega märku. Jääaugust väljaronimiseks pööra end alati näoga tulnud suunda (tulles jää ju kandis). Toeta käed (peopesad, sõrmed harali) koos randmetega õlgade laiuselt jääle nii, et ka küünarnukid toetuksid jääle. Tõsta jalad võimalikult veepinnale. Kui sul on jäänaasklid, siis suru nende teravikud jõesse. Jääle saades rooma või rulli end tulnud teed tagasi. Ära tõuse püsti enne, kui oled veendunud, et jää sind kannab. Saanud turvaliselt ohutusse kohta, tee kõik selleks, et ruttu sooja saada.

Tegutsemine läbi jää vajunud inimest päästes

Kui märkad läbi jää vajunud inimest kutsu abi! Hüüa appi ja helista hädaabinumbrile 112. Hättasattunu abistamiseks on vähe aega – jääaluses külmases vees kaotab täiskasvanud inimene teadvuse kuni kümne minuti jooksul, lapsed varem. Ennast ohtu seadmata lähene läbi jää vajunud inimesele mõõda tema jälgi, kusjuures viimased kümme meetrit rooma või kasuta oma toetuspinna suurendamiseks kelku või suuski. Jäta enda ja jääaugu vahele umbes inimesepikkune vahemaa, kuhu saad tõmmata abivajaja. Ulata veesolijale niinimetatud käepikendus, olgu selleks siis suusakepp, kelk, puukots või jopevarrukas. NB! Vette kukkunule ei tohi ulatada kätt! Kuni kindlale pinnasele jõudmiseni jäta enda ja kannatanu vahele inimesepikkune turvatsoon, et jää teie kahe raskuse all ei murduks.

Tootsi lugu

See juhtus ühes ilusas Eestimaa linnakeses. Toots (nimi muudetud) oli siis kaheksa-aastane, talle meeldis nagu teistele lastelegi jää peal liugu lasta ja jalutada. Uues elamurajoonis oli tee kõrvale kaevatud sügav, vett täis kraav, mis külma saabudes jäätus. Ühel päeval, veidi kevade poole, oli jääkiht õhem ja Toots vajus läbi jää. Nüüd juba täiskasvanud mees meenutab, et esimene tunne oli šokk, kraav oli väga sügav ja ta vajus üle pea vette. Edasi tegutses külma vette sattunu pigem instinktiivselt, leides jääserva sirutas ta käe välja, hüppas kõhuga jääle ja roomas kraavi ääre poole. Välja saades jooksis ta kiiresti-kiiresti koju. „Külma ei mäleta, ilmselt andis mulle sooja hirmutunne, et saan kodus emalt karistada“, meenutab Toots täna ja ei soovi ta kasutada jääpinda talvisel veekogul liikumiseks, kui on võimalik kasutada teed või kõnniteed.

Õnnetusi on kergem ära hoida, kui nende tagajärgi likvideerida

Soovitan veekogudel liikumisel mõelda alati „üks samm ette“ – enne veel, kui lähed jäätunud järvele, jõeale või tiigile, mängi mõttes läbi stsenaarium, mis saab siis, kui läbi jää vajud ja külma vette kukud.

Lapsevanemad ja vanavanemad! Osake märgata ohtusid oma kodu ümbruses, isegi vett täis jääkattega kraav võib teie lapsele ohtlik olla! Rääkige oma lähedastele ohtudest jäätunud veekogudel! Uisutamiseks soovitame kasutada jäähalli või selleks spetsiaalselt ettevalmistatud kohta

Täpsemalt, kuidas ennast kaitsta ja teisi aidata, loe veebilehtedelt www.kustuti.ee/paasterongas/ ja www.veeohtutus.ee

Ohutut viibimist veekogudel!

Liina Järvi

Ida päästekeskuse ennetustöö büroo peaspetsialist

Muudatused sotsiaalkindlustuse vallas alates 1. jaanuarist 2014

Suurenevad vanemahüvitise arvutamise alusandmed.

2014. aastal lähtutakse järgmistest suurustest:

1. Vanemahüvitise määr on 320 eurot kuus.

Hüvitise määra suurust vanemahüvitist makstakse vanemale, kelle eelmisel kalendriaastal puudus sotsiaalmaksuga maksustatav tulu (nt mitte-töötanud õppurid);

2. Töötasu alammäär on 355 eurot kuus.

Töötasu alammäära suurust vanemahüvitist makstakse vanemale, kelle eelmise aasta keskmine ühe kuu tulu oli alampalgaga võrdne või sellest väiksem;

3. Vanemahüvitise ülempiir on 2378,25 eurot kuus (s.o üle-eelmise aasta keskmise kuutulu kolmekordne suurus).

Maksimumhüvitist makstakse vanemale, kelle eelmise aasta keskmine ühe

kuu tulu oli märgitud summaga võrdne või sellest suurem.

Jõustub vanemahüvitise seaduse muudatus, mis reguleerib vanemahüvitise suurust, kui hüvitise saaja saab samaaegselt töist tulu. Kui hüvitise saaja tõine tulu samal kalendrikuul on suurem kui hüvitise määr, vähendatakse hüvitist. Uus hüvitise vähendamise valem on lihtsam, läbipaistvam ja lapsevanemale soodsam.

Kasutatakse valemit: hüvitis – (tulu – hüvitise määr)/2.

Seejuures säilitatakse alati vähemalt pool isikule määratud hüvitisest. Samuti ei vähendata seda alla hüvitise määra suuruse summa.

Hüvitist makstakse täiel määral, kui hüvitise saaja tõine tulu samal kalendrikuul on kuni hüvitise määra suurune summa, s.o 320 eurot kuus.

Lapsepuhkuse päevatasu suurus on ühele tööpäevale vastav tasu töötasu alammäärast – 2014. aastal on see 16,97 eurot. Töötasu alammäär 2014. aastal on 355 eurot.

Lapsepuhkust antakse emale või isale tema soovil igal kalendriaastal:

- 3 tööpäeva, kui tal on üks või kaks alla 14aastast last;
- 6 tööpäeva, kui tal on kolm või enam alla 14aastast last või vähemalt üks alla 3aastane laps.

Pensionide täiendav maksuvaba tulu suureneb 216 euro võrra aasta kohta ehk 18 euro võrra kuus, mis tähendab, et pensionidele tehtav täiendav maksuvaba tulu määr on 2520 eurot aastas ehk 210 eurot kuus.

Seega koos üldise maksuvaba tuluga on pensionäridel õigus saada alates 2014. aastast tulumaksuvaba tulu 354 eurot kuus (4248 eurot aastas). See osa pensionist, mis ületab 354 eurot, maksustatakse tulumaksuga.

Elve Tonts

Sotsiaalkindlustusamet
Tel 640 8123, 5342 0280
www.ensib.ee

Kaasaegne lahendus niisketele ning märgadele keldritele ja maa-alustele ehitistele!!!

Suureks probleemiks paljudes majapidamistes on niiskusprobleemid – keldrites, garaazides ning muudes maa-alustes ruumides. Seda nii igal kevadel kui ka sügisel, just siis kui pinnasevesi on tõusnud kõrgemale. Terve vundamendi lahti kaevamine kujuneb tihti kalliks ning segadust tekitavaks tööks, kuna majaümbrused on hooldatud.

Siin tuleb appi kaasaegne materjal PENETRON, mis tungib seinu sisse kuni 70 cm sügavusele. Materjali saab pinnale kanda nii väljast- kui ka ruumist seestpoolt. Materjal reageerib niiskuse ja tsemendiga ning sulgeb kõik kapillaari poorid (ka survele veesissetungi korral). Pinda on võimalik hiljem viimistleda erinevate materjalidega. Penetron kaitseb pinda hallituse ja agressiivse keskkonna eest. Sobib kasutamiseks ka happelises keskkonnas ning puhtaveemahutites.

NB! Toimib pindadel, mis sisaldavad tsementi.

PENETRON materjale on kokku 7 erinevat. Igal tootel on oma otstarve, kuid põhieesmärk on aidata kõrvaldada vee ja niiskuse probleemid Teie hoonetes. Ka uue maja ehitamisel saab appi tulla PENETRON materjal, aidates Teil kokku hoida nii vundamendi hüdroisolatsioonitöödelt kui ka tagades Teile südamerahu aastateks.

Ettevõtte Penetron Eesti OÜ kuulub ülemaailmsesse Penetron gruppi, kelle eesmärgiks on toota ning luua vettpidavaid ja innovatiivseid betoonihüdroisolatsiooni materjale. Rohkem informatsiooni leiab aadressilt www.penetroneesti.ee. Materjalid on müügil üle Eesti Espaki ehituskauplustes. Meie sõbraks ning uudiste jälgijaks saab tulla www.facebook.com/penetroneesti.

Eesti esindus: PENETRON EESTI OÜ Aardla 25E, Tartu 50110	Tel: +372 736 6993 Mob: +372 5844 3699	info@penetroneesti.ee www.penetroneesti.ee
---	---	---

Looduse Omnibuss väljub nüüd ka Rakverest või tellimisel teistest Virumaa punktidest

- **Loodusretked**
- **Fotomatkad**
- **Suusareisid**
- **Muuseumid**
- **Õppereisid**
- **Teatrikülastused**
- **Spordiüritused**

Looduse Omnibuss sõidab igal nädalavahetusel, nädalalõpu reisirakavd kuulutatakse välja listis ja kodulehel kolmapäeval-neljapäeval. Loodusõhtud Rahvusraamatukogus toimuvad oktoobrist aprillini igal esmaspäeval kell 18.00

Info ja üritusest osavõtuks registreerumine telefonil 5690 0141.

Väike-Maarjas taasasutati Naiskodukaitse jaoskond

Kolmekuningapäeval kogunes tosinkond hakkajat naist Väike-Maarja muuseumi, et asutada Naiskodukaitse (NKK) Väike-Maarja jaoskond. Õieti on tegemist jaoskonna taasasutamisega, sest esimest korda alustas Väike-Maarja Naiskodukaitse jaoskond tegevust juba 1925. aasta 13. detsembril, olles tookord üks esimesena tegutsemist alustanud jaoskondi Virumaal.

Jaoskonna taasasutamine oli Väike-Maarjas küll kõne all ka 4-5 aastat tagasi, aga selle moodustamiseni tookord veel ei jõutud.

Nüüd koguneti seni Rakvere jaoskonna koosseisus tegutsenud juba teenekate naiskodukaitsjate Anneli Mikiveri, Lea Matusorgi, Kaja Tederi ja Ursula Aali initsiatiivil taas, et panna alus Naiskodukaitse Väike-Maarja jaoskonnale. See oli ajalooline hetk!

Muuseumi oli tulnud eestvõtjatele lisaks seitse hakkajat naist: Eha Valdna, Piret Valdna, Sirje Tiimus, Taisi Tiimus, Mariella Trei, Kerstin Söber ja Ave Aas. Kokkutulnuid oli just parajasti jaoskonna asutamise jagu, sest eeskirjade järgi saab jaoskonna moodustada kümne liikmega.

Kokkusaamise juhatasid sisse Naiskodukaitse Viru ringkonna instruktor Maire Laht ja Viru ringkonna esinaine Urve Rosenberg, kes kirjeldasid Naiskodukaitse tegevusvõimalusi ja andsid väikemaarjalastele üle kaks NKK raamatut, neist üks hõlmab naiskodukaitsese tegevust aastatel 2003-2010 ja teine 2011-2013. Samuti said väikemaarjalased naiskodukaitsse selle aasta kalendri, kus kirjas tänavused ettevõtmised ja kaasalöömisvõimalused.

Väike-Maarja jaoskonna esinaiseks valiti üksmeelselt Anneli Mikiver ja aseesinaiseks Kaja Teder. Juhatuse liikmeteks said Ursula Aal, Sirje Tiimus ja Kerstin Söber ning asendusliikmeks Ave Aas.

Värske esinaise sõnul on juhatuses esimeseks ülesandeks panna lähiajal kokku aasta tegevusplaan, et reastada ettevõtmised, mida ise korraldada ja kus osaleda.

Maire Laht selgitas, et igale naiskodukaitsse liikmeks astujale on kohustus-

lik baasväljaõpe, mis koosneb neljast moodulist: organisatsiooniõpetus, esmaabi, toitlustamine ja sõdurioskused.

Iga moodul on terviklik ja iseseisev kursus, mille läbimisel saadakse vastav tunnistus. Moodulite läbimine ei pea toimuma kindlas järjekorras. Läbitud eriala on võimalik edasi õppida Kaitseliidu Kooli kursustel ning saavutada lõpuks instruktori tase. Baasväljaõpe sooritatakse tavaliselt esimese kahe aasta jooksul pärast organisatsiooniga liitumist.

NKK liikmed jagunevad erialagruppidesse, millele vastavalt saadakse ka erialast väljaõpet. Naiskodukaitses on kokku kaheksa erialagruppi: meditsiini-, toitlustus-, side- ja staabigrupp, avalike suhete, spordi-, kultuuri-, formeerimis- ja noortejuhtide grupp.

Naiskodukaitsjad teevad koostööd Kaitseliiduga ning kodutütarde ja noorkotkastega.

Arutelu käigus kirjeldasid teenekad naiskodukaitsjad erinevaid tegevusi ja andsid alustajatele aimu, millega neil tuleb kokku puutuda, mis neid ootab ja millised võimalused Naiskodukaitses avanevad. Kõne all olid põhjalikumalt koormusmatk ja mitmed teised rännakud, ellujäämiskursused, lasketreeningud, enesekaitsekursus, välikoka õppused jpm.

Tegevusmaastik on lai ja põnev ning tundus uutele liikmetele huvitav. Näiteks ja eeskujuks toodi Viru ringkonna Viru-Nigula jaoskond, kes on väga tegus ja ettevõtlik.

Naiskodukaitsse on üle-eestiline vabatahtlik naisi koondav organisatsioon, mis annab oma panuse riigikaitse ja ühiskonna arengusse läbi Kaitseliidu toetamise, kodanike harimise ning isamaaliste traditsioonide hoidmise.

Äsja moodustatud Naiskodukaitsse Väike-Maarja jaoskond ootab oma ridadesse isamaaliste väärtushinnangutega ja riigikaitse oma panust anda tahtvaid vähemalt 17-aastasi naisi ning pakub palju ja väga erinevaid võimalusi, et isamaa hüvangule kaasa aidata ja seejuures ka ise areneda.

Ilve Tobreluts

Nemad taasasutasid Naiskodukaitse Väike-Maarja jaoskonna.
Foto: Ilve Tobreluts.

Naiskodukaitsse asutamiskoosolek Väike-Maarja muuseumis.
Foto: Ilve Tobreluts

Naiskodukaitse peamised väärtused

Eneseareng – Naiskodukaitsse on organisatsioon, mis tõstab läbi eneseteostusvõimaluste, üksteiselt õppimise ja koolituste naiste sotsiaalset toimetulekuvõimet. Omandatud teadmised ja oskused on rakendatavad nii organisatsiooni siseselt kui ka väliselt.

Pärmuse hoidmine – Naiskodukaitsse hoiab au sees organisatsiooni traditsioone ja rahvuslikke tavasid ning jäädvustab ja väärtustab organisat-

siooni ajalugu.

Turvalisus – Naiskodukaitsse aitab oma tegevuse ja hoiakutega kaasa turvalisema elukeskkonna loomisele. Iga Naiskodukaitsse liige suudab hädaolukorras ise hakkama saada ja ka teisi aidata.

Vastutus – Naiskodukaitsse koondab liikmeid, kes tunnetavad oma vastutust isamaa ja ühiskonna ees ning on vajadusel valmis kiiresti reageerima täit-

maks vabatahtlikult oma riigikaitse kohustusi.

Organiseerumine naistena – Naiskodukaitsse ühendab eri põlvkondadest ja erineva sotsiaalse taustaga tegusaid naisi, andes neile kõigile võimaluse mitmekülgseks ning kasulikuks ühiskondlikuks tegevuseks.

Allikas: www.naiskodukaitsse.ee

Friedrich Georg Wilhelm Struve on aasta geodeet 2014

Kindlasti olete kuulnud ja lugenud, et jäälind on 2014. aasta lind ja viiger aasta loom. Kas te teate, kes on aasta geodeet 2014?

Juba mitmendat aastat valivad Euroopa geodeetid aasta geodeeti, kellele suuremat tähelepanu pöörata ja kellest rohkem rääkima peaks. Aasta geodeet 2014 on Friedrich Georg Wilhelm Struve.

Struve eestvedamisel toimus aastatel 1816-1855 meridiaanikaare mõõtmine, mille eesmärgiks oli maakera kuju ja suuruse kindlaksmääramine. Selle sama töö käigus mõõtis Struve 1827. a tolleaegsetel Avanduse ja Võivere mõisa põldudel 4,5 km pikkuse baasijoone. Seda teades võime uhkusega tõdeda,

Kui sageli me mõtleme või räägime sellest? Alanud aastal peame seda kindlasti tegema!

Juba eelmise aasta lõpus alustas mittetulundusühing Võivere Tuuleveski projektiga "UNESCO maailmapärand kohustab", mis on suunatud meie piirkonna 7.-9. klasside õpilastele. Projekt aitab tutvustada UNESCO maailmapärandi nimikirja kantud Struve geodeetilist kaart ja sellega seonduvaid meie piirkonna suurmehi.

Projekti esimene tegevus oli õppereis Tõravere Observatooriumi, Tartu Tähetorni ja AHHA keskuse planetaariumi.

Friedrich Georg Wilhelm Struve
(15.04.1793 Altona – 23.11.1864 Pulkovo).

Õppereisi eesmärgiks oli teema kohta algteadmiste kogumine.

Projekti teine tegevus on kevadel õpilaste

kutsuda ka mõned selle teema asjatundjad.

Projekt lõppeb kahepäevase õpilaslagaagriga Simuna spordihoones, kus õpilased valmistavad antud teema õppimiseks õppematerjali. Samuti tutvustavad Eesti Geodeetide Ühingu esindajad õpilastele tänapäevast maamöödatehnikat ja õpilased saavad ise proovida maamöötmist.

Projekti rahastatakse LEADER toetusprogrammist.

Liivika Harjo

MTÜ Võivere Tuuleveski juhatusel liige ja Simuna Kooli õpetaja

Õpilased ja õpetajad Tartus õppereisil. Foto: Liivika Harjo.

et meie kandi tasastel põldudel on teostatud mõõtmine, mis andis olulise panuse maateaduse arengusse.

laskonverentsi korraldamine Simuna rahvamajas. Konverentsil esinevad ettekannetega õpilased, aga plaanime

Uue maaelu arengukava kinnitamine võtab aega

Pärast kahe aasta pikkust ettevalmistusprotsessi on uue maaelu arengukavaga aastateks 2014–2020 jõutud lõpusirgele. Eelmise aasta 25. novembril saatis põllumajandusministeerium arengukava kooskõlastusringile. Pärast kooskõlastusringi esitatakse arengukava heakskiitmiseks vabariigi valitsusele. Kõige lõpuks peab arengukava heaks kiitma ka Euroopa Komisjon.

Euroopa Komisjonile on arengukava võimalik esitada pärast ELi tasandi õigusaktide vastuvõtmist. Praeguste arengute kohaselt võiks see toimuda 2014. aasta kevadel.

Euroopa Komisjoniga läbirääkimis-

tele kulub hinnanguliselt kuni pool aastat. Seega jääb arengukava heakskiit 2014. aasta lõpu ja uue perioodi meetmed ei pruugi rakenduda enne 2015. aastat. Uue MAKi käivitumiseks tuleb välja töötada ka terve hulk sise-riiklike õigusakte.

Eelnõu kohaselt keskenduvad „Eesti maaelu arengukava 2014–2020“ 24 meedet kogusummas üle 1 miljardi euro põhiliselt keskkonnasõbralikule tootmisele, toidutootmise ja –tööstuse efektiivsuse tõstmisele ning maaelu ja –ettevõtluse toetamisele. Uue maaelu arengukava eelarvest moodustavad suurima osa keskkonna ja konkurentsi-

võime tõstmise seotud meetmed.

Arvestades arengukava vahendite piiratust, plaanitakse esimest korda anda osa toetustest tagastatava abi vormis soodsamate laenude ja tagatisena.

Maaelu arengu poliitikat rahastatakse programmiperioodil 2014–2020 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) summas ligi 726 miljonit eurot, millele lisandub Eesti poolne rahastus. Lisaks suunatakse eelnõu kohaselt maaelu toetusteks veel 40 miljonit eurot otsetoetuste eelarvest. Maaelu arengukava kogueelarve on eelnõu kohaselt 1 007 848 744 eurot.

2014. aastal jätkuvad maaelutoetused

Taotlusvoorud meetmete puhul, kus on kasutada perioodi 2007–2013 vahendeid:

- Tootjarühmade loomine ja arendamine.
- Eesti lairiba-internetivõrgu katvuse tõstmine.

Meetmed, mille puhul võetakse (vanade reeglite alusel) uusi taotlusi (rahastades neid perioodi 2014–2020 vahenditest):

- Koolitus- ja teavitustegevused.
- Nõuandeteenuste toetamine.
- Pikendatakse olemasolevate pindala- ja loomatoetuste kohustusi kehtiva ühikumääraga, rahastades neid uue perioodi vahenditest:**
- Keskkonnasõbraliku majandamise toetus.
- Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus.
- Ohustatud tõugu looma pidamise

toetus.

- Poolloodusliku koosluse hooldamise toetus.
- Mahepõllumajandus.
- Loomade heaolu toetus.
- Natura 2000 toetus põllumajandusmaale.
- Natura 2000 toetus erametsamaale.

Ene Pream

Tutvustame kohalikke ettevõtteid

Kadri Kopso LEIVATUBA Kaarli talus

(Tamsalu mnt 6 Väike-Maarjas, tel 523 6582)

Juba mõnda aega on siin-seal müügil Kaarli talu leivatoas küpsetatud maitsvad ja tervislikud täisteraleivad. Väike-Maarjas võib neid leida taluturul, Georgi kauplusest ja tellida ka otse valmistajalt. Leibu on saadaval mitut erinevat sorti, lisaks valmistatakse veel karaskit, küpsiseid ja jõulude aegu näiteks ka speltajahust piparkoogitainast.

Järgnev kokkuvõte vestlusest Kaarli talu perenaise Kadri Kopsoga annab ülevaate, kuidas Kaarli talus leivaküpsetamiseni jõuti ning millised arengud on seal edaspidi plaanis.

Ülevaade Kaarli talu aja- ja kujudemisloost

Väike-Maarja aleviku põhjapiiril asuv Kaarli talu on rajatud Enn ja Ella Lepiku poolt 1938. a. Juba 1944. a tuli neil aga koos kahe väikese poja Mardi ja Urmasega talust ära minna - nõukogude ajal perel sinna asja ei olnud. Ella

ja Mart Lepik tulid Kaarli tallu tagasi 1990.ndate algul, kui taluseaduse alusel hakati talusid endistele omanikele tagasi andma.

Väike-Maarjasse naastes asus Mart Lepik algul tööle kolhoosi arvutuskuskuses. Sel moel tutvus ta kohalike inimestega ja oludega. Samal ajal õppis ta ka põllumeheametit. Mõne aja pärast sai temast oma talu taaskäivitamise kõrval ka üks aktiivsemaid Väike-Maarja põllumeeste seltsi taasasutajaid.

„Paistab, et Lepikute joon on suurelt ette võtta ja olla tavapärasest erinev,“ rääkis Kadri muigamisi. „Vanaisa Enn läks pärast Jänedat tehnikumi lõpetamist noore agronoomina algul kodukülla Loksale talu pidama. Seal jäid tema innovaatilistele ideedele tegevusvõimalused üsna ruttu kitsaks ja ta rajas Väike-Maarjasse päris oma talu. 50 aastat hiljem talu taastades tahtis isa Mart aga teha midagi viljakasvatamisest põnevamat ja tasuvamat ning mõte jäi pidama veskil, kus hakata oma

viljast jahu valmistama - täisterajahu, mitte valget. Aluskapital veski sisustuse soetamiseks saadi riigi toel. Isa vend Urmas – põline masinamees – aitas põllumasinate hankimisel. Abiks oli ka Väike-Maarja Põllutöökool, mille praktikabaasiks talu oli,“ tutvustas Kadri Kaarli talu tekke- ja taastamislugu.

Täisterajahu ja -helveste tegemine ja müümine sai talu põhieesmärgiks. Peagi hakati kasvatama ka rapsi ning hiljem tootma sellest külmpressitud õli. Algul pressiti õli Kuivajõe, Oru Taimetööstustes. Onu Urmas Lepikult tuli oma õlipressi soetamise mõte ning 1997. aastal jõuti OÜ Maarjaõli asutamiseni, millest 2011. aastaks kasvas välja OÜ Kaarli Talukaup. Kaarli talu tegeleb põllupidamisega, nüüdseks siis juba enam kui 20 aastat, ja toodab OÜle Kaarli Talukaup toorainet – teravilja ja õliseemneid, Kaarli Talukaup aga valmistab ja pakendab jahusid, helbeid ja külmpressõli müügiks.“

Kaarli talu oli üks esimesi väiketoot-

Kaarli talu leivatoa tekkelugu

Tagasipilk algusaega – kuidas mõte tekkis?

2008. aastal läks tänu Evelin Ilvesele leivategu Eestis laialdaselt moodi. Iga endast lugupidav pereema pidi siis kindlasti ise oma perele leiba küpsetama.

Enam-vähem samal ajal tuli Mart Lepik välja talutoidu õpipäevade korraldamise mõttega, et kohaliku toitu rohkem väärtustada. Põllumeeste seltsi talutoidupäevade läbiviimine oli Kadri esimene ettevõtmine Väike-Maarjas. Sellest ajendatuna pandi seltsiga peagi käima ka Väike-Maarja taluturg.

Talutoidupäevade raames korraldatud leivapäevast hakkas Kadri mõte aga üha rohkem leivategemise ja leivatoa sisustamise suunas liikuma. Talle oli kõrvu jäänud ka põllumeeste seltsi esimehe Jaak Läänemetsa ütlus, et Väike-Maarjas peaks ikka olema oma pagaritöökoja. Miks ei võiks see siis Kaarli talus olla, kus suureks abiks on oma talu lai jahude valik?

Kuidas leivatoani jõuti, kust saadi vajalik varustus?

Leivatuba sai sisustatud endisesse õlitootmise abiruumi tänu PAIKi Leader programmi toele ja valmis 2012. a detsembris. Siis sai ahi ja mööbel osetatud, ventilatsioon paigaldatud. Tööriistu on aga praegugi veel vähevõitu. Vaja oleks kerkekappi ja taignasegajat. Et saaks hakata tegema näiteks speltakringlit ja teisi pärmitaigatooteid, samuti täisterajahudest biskviitainast.

Kust tulid teadmised ja oskused ning kust julgus ja enesekindlus?

Juuretisega kergitatud koduleiba hakkas Kadri oma perele tegema üldiselt buumiajal. Peale mõneaastast omaette pusimist käis kogemusi omandamas kahe erineva leivameistri juures. Vallatöölt koju jäänud, õppis ta 2012. a Töötukassa abiga Olustveres pagarikonditriks. Individuaalõpe, mis

koosnes enamjaolt praktikast, kestis oktoobrist detsembrini kokku 200 tundi. Hiljem käis Kadri ka ettevõtluskoolitusel ja koostas pagaritoale äriplaani.

Kadri Kopsol on parasjagu käsil piparkoogitaigna valmistamine.

Selle aasta 1. jaanuarist on Kadri ametlikult Kaarli talus pagarina tööl. Kadri enda sõnul on tema tööpanus talus veel suhteliselt väike. Põhitoodang tuleb ikka veskest.

Kadri naudib pagaritööd. Tal on kujunenud oma kindlad tavad – tööd tehakse peab olema heas tujus, siis õnnestub leivategu hästi. Raadiot ta käima ei pane, see viiks mõtted mujale. Enne kerkima panekut antakse leivapätsidele kolme augu vajutamisega head soovid kaasa. Retseptid on oma talu jahude omadusi arvestades ise koostatud ja mitme aasta jooksul katsetatud – eks siit ka enesekindlus. Ütleb ju vanasõnagi, et harjutamine teeb meistriks!

Pere sööb Kadri leibu hea meelega. Isegi abikaasa Lembit vahetas mitu-

kümmend aastat traditsiooniks olnud hommikuse juustusaia hiljuti koduse leiva vastu välja! Sõbrad-tuttavad ja püsikundad annavad samuti tagasidet, milliseid maitseid eelistavad, mida muuta.

Mis kaup müügiks läheb, millisel küpsetisel on kõige enam minekut?

Praegu küpsetab Kadri põhiliselt viit sorti vormileiba ja seda kahel päeval nädalas – esmaspäeviti ja neljapäevi, laadahooajal aga on küpsetamist märksa tihemini. Kohaliku rahva lemmikuks on kujunenud ülekaalukalt seemneleib, Rakveres ja Tallinnas aga ostetakse rohkem rukki- ja köömneleiba. Hiljuti käidi Rootsis laadal ja sealsed eestlased hindasid kõrgelt ilma suhkruta musta rukkileiba.

Suvel soovitakse odrakaraskit, see tundub pigem suvine toit olevat. Väga hästi on tarbijad omaks võtnud krõbedad speltaküpsised.

Kõik Kadri küpsetatud tooted on täisterajahust. See ongi tema nišš - tervislik ja teistest erinev.

Kus on müügikohad ja kas on tahtmist võimalust laienemiseks?

Leivatuba toodang on müügil Väike-Maarja taluturul, väikeses koguses ka kohalikus Georgi poes ning kaupluses Loodusand nii Rakveres kui Tallinnas. Palju käiakse laadadel müümas, otse ostjaga suhtlemine on kõige nauditavam. Hästi tore on ka see, et mitmed oma valla inimesed käivad nii leiba kui kuivaineid otse talust ostmas.

Kokku on Kaarli talu klientideks praegu 55 ökopoodi üle Eesti Tallinnast Põlvani ja Pärnust Jõhvini, lisaks üle saja üksikisiku. Ka Väike-Maarja hooldekodu teeb juba teist aastat putru Kaarli talu helvestest.

jaid Eestis, kes tõi turule omatoodetud täisterajahud ja -helbed ning külmpressõlid. Algasajast on praeguseks jäänud Tallinnas kaks püsiklienti: Loodustoodete kauplus Maneeži tänaval ja Loodusand Jaama tänaval. Loodusand avas hiljuti poe ka Rakveres – tulevad lähemale.

2009. a läks talu üle mahetootmisele – keemiliste väetiste ja mürkide-ta. Hakati kasvatama Eestis aretatud Sangaste rukist, mille jaoks on mahe-tingimused soodsad. Sangaste rukist saadakse väga hea maitsega jahu. Täisterajahu toodetakse kokku viiest erinevast teraviljast: rukis, nisu, kaer, oder, speltanisu. Enamus töödeldavast viljast kasvatatakse ise. Aga kui oma saagist puudu jääb, ostetakse ka teiselt talunikelt lisaks.

2009. a tuli Kadri Kopso oma perega Väike-Maarjasse ja, samamoodi nagu isa paarikümne aasta eest, töötas kõigepealt vallavalitsuses, kus sai inimesi ja kohaliku olustikku tundma õppida

Veski toodab praegu oma võimsuse piiiril. Toodangumahu suurendamiseks tuleks tootmises suuremaid ümberkorraldusi teha. Leivatootmine aga on alles algusjärgus.

Otseselt reklaami oma toodetele ei ole seni tehtud. Lisaks inimeselt inimesele antavale infole on oma tegemistest teada antud Kaarli talu Facebook'i lehel, kauba tellimiseks leiab andmed kodulehelt.

Kas lähiümbruses on tunda konkurentsi või võiks analoogseid ettevõtjaid rohkem olla?

Juuretisega rukkileivale lähiümbruskonnas konkurenti ei tea olevat, aga päris palju tehakse kodudes oma perele ise leiba. Masu tipphetked ja leivategemise buumi kõrghetked langesid kokku, nüüd on kodust leivaküpsetamist vähemaks jäänud.

Rakveres on Päts oma hea leivaga suurem tegija, aga ta on kaugel ja toodang on ka erinev. Rakveres on veel mõned väikepagarid ja Paides ka. Georgi söögitoa saiakestest ja pirukatega ei ole plaanis võistleva hakata. Erineva toodanguga küpsetajaid mahuks turule

Leivapätsid ootamas enne ahjuminekut viimistlust ja perenaise häid soovide.

kindlasti veel.

Millisena paistavad tulevikuväljavaated ja kas otsustamine talutöö kasuks on end õigustanud?

Leivatootmine on praegu suhteliselt tagasihoidlik. Kadri tahab leivatootmise juures kõik nipid selgeks saada ja jätkuvalt retsepte katsetada. Edaspidi on plaanis ka peenleiba küpsetama hakata. Selleks on püülijahu tarvis, mille

ning kohaneda. Abikaasa Lembit asus kohe appi Kaarli talu tegevust korraldama. Tallinna lähedalt Sakust maale ümberkolimise mõtet oli pere mõlgutanud juba mitu aastat, 2009. aasta sobis selleks hästi, kuna poeg Aleksandril jõudis siis kätte koolimineku-aeg. Nüüd elavad kolm põlvkonda vanaisa Ennu ehitatud maja katuse all koos.

Talutöö plaan oli Kadri n-ö tagatasku kogu aeg olemas olnud. Ja tundub, et valik oli õige – nüüd on Kadri juba ligi kaks aastat taluperenaisena asju ajamas ja on oma tegemistega ülimalt rahul. Praeguseks on talus lisaks oma perele ka kaks töötajat – mölder Alar Pado ja pakendaja Kristiina Tomingas.

2010. a suurtes tormides sai kannatada veskihoone katus. See oli ajendiks ammu oodatud põhjalikule remondile. Rahalist tuge saadi Leader-programmist ning talu metsa müügist. Ehitustöödega alustati 2010. a sügisel ning 2012. a kevadel jõudis veski renoveerimine lõpule.

loodab Kulina veskist saada. Seal olevat tõeliselt vägev, iga möldri unistuste veski.

Lisaks Sangaste rukkile on Kadri lemmiktooraineks speltanisu, millest saab väga suupäraseid küpsiseid, kooke, tulevikus ehk ka kringleid.

2009. ja 2010. aasta talutoidupäevadelt sai Kadri julgust korraldada ka oma leivatoas õpitubasid. Lisaks leivateole on alati hästi sujunud talu õlidest salatikastmete valmistamise töötoad. See on loomulik tegevus: ise segad, maitsed ja leiad parima koosluse.

Koos tehakse ka küpsiseid ja kooke, ikka selleks, et talus toodetule lisaväärtust anda ja õpetada inimesi neid kasutama.

Soovist lapsi rohkem rukkileiba sööma ahvatleda, leidis aset vahva koostöö Väike-Maarja algkooliga. Poja klassikaaslased olid Kadri pisileibade testijateks, hindajateks ja nimepanijateks. Lapsed on väga kindlate maitse-eelistustega ja otsekohehed, neist oli palju abi. Selgus, et kõige parema meeliga süüakse ilma igasuguste lisan-diteta rukkileiba. Ka ühe uue idee sai Kadri samalt testipäevalt: ühele poisile

ei meeldinud ükski pakutud pätsike, kuna seal ei olnud rosinaid. Nüüd on Kaarli talu rosinapätsid väga populaarne laadakaup!

Peab olema kannatlik, pikad plaanid saavad teoks ajapikku, mitte ühele. Kadri heietab mõtteid oma kodukohvikust, kus kõik kohe ahjusoojalt võtta. Täisteramakaronide tootmine mõlgub mees. Kadri mõtleb 10 aasta peale ette. Ja kui kõik plaanid ellu viidud, kes teab, vahest võib siis veel kunagi ametnikutöödki teha. Inimeste nõustamise

töö meeldib talle ka.

Kadri Kopso on oma valikutega üli-väga rahul. Vaja on rohkem aega, praegu pole ta kõike veel suutnud teoks teha. Plaane jätkub, ja mis peaaegu, tegetsemistahet samuti.

Kadri Kopso mõtteid vahendas **Ilve Tobreluts**

Pärandiaasta Kiltsi koolis

Lõppenud 2013. aasta oli kuulutatud pärandiaastaks. Kiltsi koolile tõi see li-
saks tavapärasele tegevustele roh-
kesti askeldamist.

Otsustasime haakuda aasta al-
guses kultuurimi-
nisteeriumi poolt
välja pakutud
projektiga „Röö-
pad viivad pärani-
dini“. Arvestades
endi mõisakooli
staatust saatsi-
me pärandirongi
üheks võimalikuks
sihtpunktiks prog-
rammi „Koolipäev
Kiltsi“. Koolipäev
kujutas endast hu-
vilistele geograa-
fia, ajaloo, kirjanduse ning näputöö
tunde ja Vao tornlinnuse külastamist.

Ajalootunnis tutvustasid õp Liisu
Tähe või 9. klassi õpilane Minna Joor
keskaegset eluolu linnuses. Õppurid
viibisid pimedas keldriruumis, kuu-
lasid algatuseks õõvastavaid helisid
ning said põhjaliku ülevaate rüütlitest,
võitlusvahenditest ja Kiltsi linnuse aja-
loost. Geograafias tutvustas õp Kati
Hiir admiral Krusensterni ning tema
ümbermaailmareisi. Kirjanduse tunni
viis läbi õp Mall Võhandu, kes kogus
kokku kõik teadaolevad legendid Kilt-
sist. Jalutuskäik pargis püha tamme-
puu kännu, punase koera haua ja Õneal-
lika juurde päädis luukambrisse roni-
misega. Näputööna vilditi õp Merje
Leemetsa juhendamisel väike vahva
stressipall.

Pärandirongiga sõitis Kiltsi 10 õpi-
lasgrupp Tartust, Lähelt, Jürlit ja Tal-
linnast. Kokku osales meie poolt pä-

kutavas programmis ligi 200 erinevas
vanuses õpilast. Loomulikult kasutas
ka meie koolipere
pärandirongi tee-
nuseid.

Üheks suure-
maks ettevõtmi-
seks pärandiaasta
raames oli osa-
lemine projektis
„Hõimupäev koo-
lisöökla“. Kuna
meie majas oma
kööki pole, siis
otsustasime l
veerandi viimasel
päeval õppeköö-
gis valmistatud
hõimutoitudega
kogu kooli ära toi-

ta.

Nii alustasid
4.-5. klassi lapsed
kohe hommikul
udmuri perepet-
šide valmistami-
siga. Tainast ja
täidist pidi jaguma
küpsetiste tarbeks
kogu koolile, see-
ga lõpetasid küp-
setamise järgmiste
klasside õpilased.
6.-7. klassi me-
nüüs oli vaja keeta
vadja kalasupp ja
komi nisutangu-
puder kõrvitsaga.

Õpetajate Kati
Hiire ning Liisu Tähe abiga kaeti mõi-
sasaali laud 65-le inimesele ning kell
12 võis kogu koolipere ja sama katuse
all asuv lasteaed ühise laua taga hõi-

murhaste toite maitsma asuda. Vad-
ja kalasupp maitses kõigile väga, kuigi
tavapäraselt kalatoidud õpilaste hulgas
eriti populaarsed pole. Ka perepetšid
söödi jäätult, nisutangupudru ajaks
olid kohud juba päris täis – midagi jäi
järele ka.

Hõimupäevaks oli külla kutsutud
Lauri Öunap Metsatööstust ning Jalmar
Vabarna Zetodest, kes esmalt said
meiega koos keha kinnitada ning siis
koolikontserdiga „Rahvamuusikute
radadel“ esineda. Jalmar Vabarna ki-
itis meie perepetšisid, mida ta ise Ud-
murdimaal ka valmistanud oli. Päeva
lõpuks esitas iga klass muusikatunnis
õpitud hõimurahva laulu või mängu,
esineda said ka õpetajad ungari lauluga
„Sääsk“. Õpilastele toimus ka emakeele
õpetaja Mari-Vivian Lahe poolt etteval-
mistatud viktoriin
hõimurahvaste
keeled ja kultuu-
rist.

Projektitoim-
kond otsustas, et
Kiltsi kool väär-
ib hõimurahvaste
toitude tutvus-
tamise eest koos
Emmaste Põhi-
kooli ja Huma-
nitaarõpetaja
Sütevaka Huma-
nitaarõpetaja
siumiga kolme
parima kooli hul-
ka valimist ning
autasustas kooli-
peret hõimurah-
vaste kalendri ja
etendusega „Eesti
rahvarõivas“.

Merje Leemets
direktor

**Hõimupäeval olid Kiltsi koolis külas
Lauri Öunap Metsatööstust ja Jalmar
Vabarna Zetodest.**
Foto: Merje Leemets.

Muljeid seoses pärandirongiga

Pärandirongi projekti käigus külastasid
meie kooli erinevas vanuses õpilaste
grupid erinevatest linnadest. Minul oli
au tutvustada teiste koolide õpilastele
admiral Krusensterni elu ja tegevust.
Enne iga grupi saabumist selgitasin
välja, mis vanuses õpilastega on tege-
mist ja mis koolist nad tulevad, sest
oma juttu pidin ma muutma vastavalt
klassile.

Algklassidele rääkides ei saanud
kasutada keerulisi mõisteid ja jutt pidi
olema põnev, et jõuaks ikka kuulata.
Sageli meeldis neile ka asjade kohta
oma arvamust avaldada.

Veidike vanematele klassidele Kru-
sensternist rääkides oli võimalik teki-
tada diskussioone erinevate teemade
üle, et miks Krusensterni merereis oli
oluline jne.

Oma tundi andes jalutasin õpilaste-

ga mõõda lossi ringi. Astudes sisse loo-
dusainete klassi oli alati ahhetamist ja
imestamist, et kas kõik meie õpilased
istuvad pehmetel toolidel, nende koo-
lides ei ole küll pehmeid toole. Loss
jättis neile kustumatud muljed.

Erinevate gruppidega juhtus ka nal-
jakaid intsidente. Vahel küsiti, et kas
meil siin maakoolis ikka Internet on
olemas. Muidugi ei puudunud küsimu-
sed kummituste kohta ja mitmed õpila-
sed ei tahtnud siit ära minna, vaid õö-
bida ja kummitusi oodata. Huvitav oli
jälgida, kuidas Tallinna koolist tulnud
õpilastel oli matkale tulles kaasas iPad
ning seetõttu oli pidev mure, et see ära
ei kaoks.

Mul õnnestus ka enda klassidega
käia projekti raames muuseumides.
Kaheksanda klassiga külastasime Tal-
linnas Eesti Ajaloomuuseumi, käisime

vaatamas Bernt Notke „Surmatantsu“
ja sõime lõunat keskaegses „Kolmes
draakonis“, kus võis suppi süües luris-
tada ja matsutada. Lastele retk meel-
dis.

Üheksanda klassiga veetsime ühe
päeva Tartus, kus käisime Tartu Mängu-
asjade muuseumis ja AHHA keskuses.
Mänguasjade muuseum oli rohkem mi-
nule retk lapsepõlve tagasi, kuid ka õpi-
lased meenutasid ühteteist. Väga meel-
dis kõikidele AHHA keskuses, kus sai
proovida erinevaid atraktsioone.

Mulle meeldib, et pärandiaasta raa-
mes sain oma klassidega külastada eri-
nevaid muuseumi, sest lisaks uuele in-
fole, mis nad saavad, liidab see õpilasi
omavahel.

Kati Hiir
loodusainete õpetaja

Erinevus rikastab

Mul oli suur au osaleda Euroopa Pagu-
lasfondi ja EV Siseministeriumi poolt
rahastatud projektis kolme ürituse kor-
raldamisega Jaama külas (Illuka vald
Ida-Virumaal) elavatele varjupaigataot-
lejatele.

Eelmisel suvel käisime üheskoos
koduvalas Ebavere ja Nadalama jaa-
nituledel, aasta lõpupoole harjutasime
jõulupärgade valmistamist ja osalesi-
me Väike-Maarja muusikafestivali ajal
Maria Listra kontserdil Kiltsi mõisas.

Projekti eesmärk oli saada ise uusi
kogemusi ja tutvustada varjupaiga-
taotlejatele nende jaoks uut piirkonda.
Tegime pagulaskeskuse asukatele ring-
sõidu nende uues elukohas Vao külas
ja mulle tundus, et need tulevased Vao
elanikud olid hästi evelil ja uudishimu-
likud ning valmis kohe siia üle kolima.

Erinevalt elust nende senises asu-
kohas Ida-Virumaal Jaama külas, saab
siin elada keskkuses, kus on transpor-
divõimalused ning ümberringi majad
ja inimesed. See on väljakutse ka vao-
lastele, sest veebruarikuust hakkab
siin liikuma rohkem kui paarkümmend
teistsuguse väljanägemise ja nahavär-
viga inimest. Nad on siin sellepärast,
et ellu jääda. Oma kodumaal on sõda,
poliitilised võimuvõitlused ja sellega
kaasnev tagakiusamine või usulised
probleemid, mis sundisid kodu maha
jätma. Eestlastena mõistame me neid
suurepärast, sest pole ju meilgi pe-
rekonda, keda pagulaste teema omal

ajal poleks puudutanud. Täna teame,
et eestlasi on kõikjal. Erinevus rikastab
maailmavaadet ja arusaamu maailma
elu-olu kohta.

Projekti huvitegevuse eesmärk oli
tutvustada varjupaigataotlejatele uut
koduriiki, selle kombeid ja kultuuri,
euroopalikke tavasid ja inimeste aru-
saamu.

Varjupaiga elanikud Albaaniast,
Afganistanist, Pakistanist, Ukrainast,
Vietnamist nautisid rahvuslikke etteas-
teid ja osalesid võistlustel ning män-
gudes. Nauditi ka meie imelisi valgeid
õid, sest jaanitulelt jõuti tagasi Jaama
külla kaugelt pärast keskööd. See pro-
jekt oli mulle tõeline väljakutse, sest
kõigi tegevuste ja väljasõitude organi-
seerimisel tuli arvestada usuliste eripä-
radega, toitumistavade ja jne.

Seda kõike kannustas tegema soov
aidata abivajajaid. Arvan, et kodust lah-
kumine ja ei tea kus oma uue elu alus-
tamine, nõuab ka rohkem ettevaatlikust
ja otsustusvõimet.

Tean, et varjupaigataotlejad on päris
osavad ja andekad, oskavad oma käte-
ga teha päris vahvaid asju. Laseme neil
rahulikult ennast meie vallas sisse sea-
da. Kinnitan, et erinevus ainult rikastab
meid kõiki ja eelarvamusvaba suhtu-
mine aitab kogukonda sulandumisele
kaasa.

Reet Maadla
Simuna naisteklubi

Jõulupärgade meisterdamine oli elamus isegi meestele. Foto: Reet Maadla.

Väike-Maarja muusikafestivali Maria Listra kontserdil Kiltsi mõisasaalis.
Foto: Aare Treial.

Väike-Maarja hooldekodu tänab

*Ei see aitäh tuhas jahtu,
ei me aitäh ajas kustu.
Sügavale südamesse
jäävad sädemed särama.*

**Täname Väike-Maarja
naisseltsi, lasteaeda,
kodutütteid ja kõiki teisi,
kes meie hooldekodu
argipäeva rõõmsamaks
ja lõbusamaks on
aidanud muuta!**

Väike-Maarja hooldekodu pere

Tänuavaldus

**Täna südamest abivalmis naabrit Maarjo Kovalenkot, kes abistas mind
kraanikausi ummistuse avamisel.**

On tore, et leidub selliseid abivalmis naabreid, kes hädas aitavad!

Tänulik
Margit Karro

Pasunakoori uusaastakontsert

Muusik võib ju üksi mängida, oma joru ajada. Suurem seltskond paneb loo võimsamalt kõlama, eriti kui tegemist on puhkpillidega. Teistega koos saab

See lugu on meil selge!
Foto: Erakogu.

tekitada rikkalikuma ja põnevama helikoosluse. Samas on teada orkestrimängu kuldne reegel: alustada üheaegselt ja lõpetada koos.

Meie vallas tegutseb Väike-Maarja pasunakoor, kelle esinemistel kuldreegli täitmise eest hoolitseb dirigent Vallo Taar.

Vist eelmise aasta oktoobris pakkus Vallo pasunakoorile, et jõulukontserdi asemel teeme 12. jaanuaril uue aasta kontserdi. Kooriliikmed olid nõus, algasid proovid, aastavahetuse aegu ka lisaproovid. Mõnda aega hiljem sai vaikselt avalikuks ka põhjus: Vallo Taar tähistab 6. jaanuaril 60. juubelit. Eesti kaitseväge "täpsustas" kontserdi aega, see pidi toimuma siiski aasta viiendal

päeval, sest järgmisel päeval kutsuti trummimees Ott – kauaaegne ja ainus – ajateenistusse.

Täna võib kinnitada: publik, pasunapuhujad ja dirigent said kontserdil rõõmu, elevuse ning naudingu osaliseks. Kavas olid väikemaarjalastele juba rohkem või vähem tuntud lood, aga ka selleks esinemiseks õpitud uued palad (nt *Ave Maria* ja esmaettekandes kooriliikme Lembit Kopso kirjutatud *Kurb lugu*). Üldlaulupeo repertuaarist kõlasid küla-

Siin peab asja uurima!
Foto: Erakogu.

lisdiregent Valdo Rüütelmaa juhatusel K. Kikerpuu *See kaunis maa*, R. Jõgi *Mere sõit* ja R. Rannapi *Vigurvänt*. Solistidena andsid pasunakoorile n-ö moka-taastumisaega Gerli Kaur, Hendrik Villem Sepping (mõlemad trompet), Sander Hanni (klarnet), Johannes Richard Sep-

ping (saksofon) ja vaskpilliansambel.

Vallo Taari juubel oli paljudele siiski teada ja õnnitlejate rivi oli pikk. Pärast kontserti oli seltsimaja baaris juubilaril vastuvõtt kutsutud külalistele.

Pasunakoori liikmena ütlen: „Mulle meeldis kava ja esinemine, keegi oma joru (väga pikalt) ei ajanud, kuldreegli täitmisel olime dirigendiga ühel lainel. Tundsin, et mängisin paremini kui kunagi varem, samuti orkester. Just selle elamuse nimel ma neljapäeviti pilliproovis käingi!”

Hendrik Villem Sepping esitab „Sajab valget lund“. Foto: Erakogu

Imetlen ja kadestan dirigente, inimesi, kes on kuklaga kuulajate poole. Rahvas näeb ainult nende kehakeelt, samas laulja/pillimees näeb ka näoil-

met. Naeratus, rahulolu, heameel või hoopis valus tuksatus – vastavalt sellele, kuidas esitatud muusika partituuri-ga kokku läheb ... või siis ei lähe.

Vestlesin Valloga taliharjapäeval. Nimetasin (minu arvates) tähtsamad sündmused tema tegevuses: kultuurimaja direktor, pasunakoori loomine 1995, muusikakooli loomine ja direktor 1996, Aasta Dirigendi aunimetuse nominent 2004, valla Aasta tegija 2009.

Küsisin: „Mis Sind motiveerib? Kas edevus?”

Vallo: „Me kõik oleme edevad, mõni vähem, mõni rohkem. Oma edevusevadjaduse rahuldan õhtujuhina ja muusikuna. Muusikakool on minu jaoks töö,

Torud sirgeks!
Foto: Erakogu.

orkester – eneseteostus. Keegi üle oma varju ei hüppa, aga samas soovin maksimumselt parimat tulemust olemasolevate võimalustega. On suur rõõm kui orkestri esinemine pakub naudingut mitte ainult mängijale, vaid ka publikule. Loodan, et Väike-Maarja muusikakool ja pasunakoor kestavad veel palju aastaid. Asi seisma jätta, laguneda lasta – see on kõige lihtsam. Aga proovi uuesti alustada, see võib olla võimatu!”

Soovin, et pasunakooril oleks sadu proove ja sama palju toredaid esinemisi.

Soovin Sulle, Vallo, et oleksid kogu aeg muusika sees – tegijana, loojana, juhendajana, naudiksid seda ise ja paneksid teised nau-tima.

Aare Treial,
Väike-Maarja pasunakoori liige

Ega vaikel talveööl päkapikk ei maga, tema siis käib luuretööl meie akna taga

Detsembrikuus oli päkapikkudel palju uudistamist lasteaia akende taga. Alates 1. adventist algasid ettevalmistused jõuludeks. Võluväel kerkis lasteaeda päkapikkude jõuluküla ja jõuluvana postkontor. 2. detsembril jutustas õpetaja Kaja lastele jõulujutu ja juhendas jõlukaunistuste meisterdamist. Väi-

ke-Maarja lasteaia suu-rematel lastel oli palju töid ja tegemisi.

11. detsembril käisid 3. ja 4. rühma lapsed Sagadi Looduskooli jõulusaginal. Tegutseda saime Sagadi mõisa peahoones, pargis lõkkeplatsil ja Metsamuuseumis jõulukuuskede näitusel. Laste jaoks oli kõige põnevam jõuluüllatuste otsimine mõisa tubadest. Sagadi päkapikud jagasid meile jõulutarkust ja mängulusti.

Traditsiooniliselt käivad koolieelikud jõulurõõmu jagamas Väike-Maarja hooldekodus ja seltsimajas. Sel aastal laulsid ja tantsisid meie päkapikud ka Väike-Maarja gümnaasiumi algkoolimajas.

Südamlikult ja soojalt võeti Porkuni

koolis vastu 3. rühma jõulu-etendus „Kuidas loomad endale jõuluks sabad said?“ Emotsionaalne publik andis meie pisikestele näitlejatele palju positiivset tagasisidet. Pärast etendust saime nautida pallimere- ja batuudituba. Porkuni kooli kasvataja Sirle tutvustas meile uut ja ilusat koolimaja.

Kõige tähtsam sündmus on detsembris siiski jõulupidu ja jõuluvana saabumine. Näidendite esitamine kostüümides on vastutusrikas ja meelde jääv hetk iga väikese inimese elus. Vaatamata lumeta talvele jõudis jõulutaat kõikide rühmade pidudele kingitustega õigeks ajaks.

Südame nii soojaks tegi ilus jõulu-

tunne, aastaks õnne nendelegi, keda veel ei tunne!

Väike-Maarja lasteaia 3. rühma õpetajad
Lili Guiton ja Jaanika Ojala

Motosportlane Indrek Mägi jäi spordiaastaga rahule

Tähtsamaid tulemusi 2013. aastal:

- Eesti meistrivõistluste MX1 talikrossi hõbemedal
- Eesti meistrivõistluste MX1 pronksmedal
- Baltimaade karikavõistluste hõbemedal
- Ebavere Kange triatloni II koht

Indrek Mägi rääkis oma spordiaastast:

„Aasta 2013 oli minu jaoks päris positiivne. Üle aastate sain taas kord võimalusi end välismaa poole edutada. Vahepealne masu mõjus sedavõrd raskesti, et olukord polnud kiita. Kuna keskendusin hooajal vaid ühele põhisarjale, siis kokkuvõtte tulemuse saavutasingi eelkõige Eesti meistrivõistluste sarjas. Ent tegelikult oli minu põhiline rõhk suunatud Rootsi meistrivõistlustele, kus sain osaleda alates teisest etapist kuni eelviimase, ehk kokku 4

etappi. Seal saavutasin väga häid kohti individuaalsetel sõitudel. Niisamuti ka Soomes, kus igal osalemiskorral õnnestus võtta poodiumikoht.

Ebavere Kange triatloni on minu jaoks alati olnud südamelähedane ning igal väiksemalgi võimalusel tulen osalema. Eelmisel suvel tulim triatloni starti otse Eesti meistrivõistluste etapilt – ja tulemuseks II koht, ujumises koguni alavõit.

Aasta lõpus kogunes Ebavere minu toetajate tänuüritusele kokku 63 osalejat. Tuli mitmeid Eesti erinevate alade koondislasi ja olümpiavõitjagi, oli toetajaid, oli sõpru. On hea teada, et minu ettevõtmised lähevad paljudele korda!”

Motospordi kõrval on Indrek Mägi teine suur hobi muusika. Valla aastapäevaaktusel Kiltsi mõisas esitas Indrek klaveril omaloomingulisi palu. Foto: Merje Leemets.

Jõuluüllatus lasteaialastele!

Detsembrikuu on ootuste ja üllatuste aeg. Ringi liiguvad päkapikud, kes teavad kõigi salasoo.

Väike-Maarja lasteaia 3. rühma suureks unistuseks oli uus õppe-, töö- ja mänguvahend. Selle aasta detsembrikuu lõpuks toimetati AS-i VIREEN päkapikud meie rühma ilusa, uue ja targa masina – ARVUTI.

Täname AS-i VIREEN päkapikke suure kingituse eest!

Väike-Maarja lasteaia pere

Salme Pärnassalu mälestuseks

Salme Pärnassalu (1.03.1927-7.12.2013) oli endine kauaaegne Kiltsi jaamaülem (vähemalt 20 aastat), 1970-ndate algusest 1990-ndate alguseni. Ta oli väga südamlük, samas aga tagasihoidlik inimene. Kuid ta oli alati võitlemas õiguse ja õigluse eest, elas kaasa kõigele ja kõigile. Väga mitmekülgne inimene, tema jaoks olid väga tähtsad linnud, loomad, iga puu, põõsas ja taim. Ta hoolis väga loodusest ja õhkas ikka: „Kui imelise maailma on jumal loonud, aga, paraku, inimene nii vähe märkab seda“.

Peale selle oli Salme Pärnassalu kunstiinimene, joonistas hästi, laulis, mängis pilli, kirjutas luuletusi. Ta oli Kiltsi raamatukogu külastaja ning käis paar aastat tagasi ühel meie luuleõhtul ka oma luulet lugemas. Siinkohal tahaksingi avaldada ühe tema luuletuse:

Vari

Talve õhtuvidevikus
väikest unereisi teen,
kõrval madal lepaõvosa
taamal välituled reas.

Järsku ehmunult ma märkan:
Keegi kõnnib minuga.
Astun sammu, astub tema,
seisatan, siis peatub ta.

Sammu tagasi ma astun,
tema minu kõrval taas
Siis vast märkan, et mu vari
minuga nii sammu peab.

Ja siis mõistan, et ta juba
hällist saadik saatnud mind.
Ainult valguses end näitab
tavaliselt peidab end.

Oo, mu vari, kõik mu sammud
sulle elus teada on.
Ainult tore, et sa vaikid,
vaikid kõigest, mida näind!

Ja nii ikka minu kõrval
hällist hauani sa käid.
Ja kui kaon, siis kaad ka sina,
minu kõrvale sa poed.

Riina Tali
Kiltsi raamatukoguhoidja

Kas Sinu kodu on Sinu kindlus?

Inglaste ammutunud ütlus: „Minu kodu on minu kindlus“ loob inimestes enamasti tunde, mis seostub kindla ja turvalise paigaga. Kohaga, kus pere on kaitstud. Kindlustunde loomine on aga paljuski inimeste endi kättes. Tuleb osata näha ohte ja neid ennetada. Igaüks võiks endalt küsida: „Kas minu kodu on minu kindlus ja mida mina ise saaksin enda ja oma pere turvalisuse tõstmiseks teha?“

Ida päästkeskuse juhi asetäitja tuleohutusjärelevalve alal Marti Siim tõdeb, et tulekahjude tekkepõhjusteid teades saab suurt osa tuleõnnetustest vältida. „Tuleb kasutada kõigile kättesaadavaid tuleohutusvahendeid ja järgida tuleohutusnõudeid,“ rõhutab Siim.

ÕNNETUS EI HÜÜA TULLES – KAS SUL ON SUITUSANDUR? TÖÖKORRAS?

Sügise saabumisega on kätte jõudnud kütteperiood, milleks vajalikud ettevalmistused nagu kütteseadme kontroll ja hooldus, peaksid igas majapidamises juba tehtud olema. Ikka selleks, et kodu oleks kindel ja turvaline paik, kus riskid on viidud miinimumini.

2012. aastal hukkus Eestis tulekahjude tagajärjel 54 inimest, vigastada sai 79. Tänavu on tuli võtnud 31 inimese elu. Pea kõigi nende hukkunate elupaigas puudus suitsuandur.

„Traagiliste tagajärgedega tuleõnnetuste vältimiseks on koduses majapidamises üheks odavamaks riskimaandajaks suitsuandur, mille olemasolu on täna Eestis kohustuslik,“ sõnab Marti Siim. See väike elupäästja reageerib põlemisjääkidele ning avastab tulekahju põlemise algfaasis. Inimene jõuab ruumist lahkuda enne, kui põlemisprotsessis hakkab tekkima mürgine vingugaas või paremal juhul ise tulekahju käepäraste vahenditega kustutada.

Sama oluline on teada, et ainuüksi suitsuanduri olemasolust ei piisa, kui see on valesti paigaldatud ja patareideta. Sellise anduri kasutegur on ümmargune null. Ainult töökorras – regulaarselt hooldatud ja patareivahetuse läbi teinud suitsuandur, mis on õigesti paigaldatud, päästab tulekahju korral elu.

Paslik oleks siinkohal meenutada, et kui endal on kodus suitsuandur vajalikud hooldusprotsessid läbinud, siis tuleks leida aeg ka abivajava lähedase või naabri jaoks ning ulatada oma abikäsi, kas suitsuanduri paigaldamisel, hooldamisel või patarei vahetamisel. Ikka selleks, et elu meie ümber turvaline ja ohutu oleks.

KUS JA MIKS ON VINGUANDUR VAJALIK?

Enamasti hukuvad inimesed tulekahjudes mürgise suitsu sisse hingamise tagajärjel. Vingugaas ehk sü-

sinikoksiid (CO) on oma omadustelt värvitu, lõhnatu ja maitsetu mürgine gaas, mis on õhust raskem ning levib nii, et meil sellest aimugi pole. Ka suitsuandurist ei ole selle kindlaks tegemisel mingit abi.

Ennekõike on vinguanturid vajalikud ruumides, kus on ahjud ja kaminad, mille siibri sulgemisel võib tuppa tungida mürgine ving. Ahju kütmisel on oluline jälgida, et materjal korralikult ära põleks ja siiber sulgeda alles siis, kui leegiga põlemist enam ei toimu.

„Et enda ja lähedaste tervist ja elu hoida, on väga mõistlik soetada kodusesse majapidamisse lisaks suitsuandurile ka vingugaasiandur,“ lisab Siim.

Vingugaas tekib igasugusel põlemisel, mille tingib õhuhapniku kehv ligipääs põlemistsoonile (näiteks liiga vara suletud ahjusiiber, halva tömbega gaasiboiler, valesti reguleeritud gaasipliit, garaažis töötav automootor või näiteks ka grillahi). Sissehingamisel kahjustab vingugaas inimese tervist olulisel määral ning suure kontsentratsiooni korral võib olla surmav.

Mida kauem inimene vingugaasi sisaldavas keskkonnas viibib, seda vähemaks langeb tal hemoglobiini sisaldus veres. Hapniku varustuse suhtes on kõige tundlikumad lapsed. Täiskasvanule suhteliselt kahjutu vinguanus võib lastel juba põhjustada raskete tagajärgedega mürgituse. Halvasti taluvad vingugaasi eakad, südame- ja hingamisprobleemidega inimesed ja koduloomad.

Vingugaasi mürgistuse esimeseks tunnusteks on peavalu, peapööritus, väsimus või iiveldus.

Oluline on teada, et vinguantur annab märku vaid siis, kui vingugaasikontsentratsioon õhus hakkab lähenema tasemele, mis on ohtlik inimese tervisele. Üks vinguantur on mõeldud kasutamiseks ühes ruumis, sest seade näitab vaid anduri juures leviva CO taset.

Enne vinguanturi paigaldamist ja kasutuselevõttu tuleks läbi lugeda ka kaasasolev kasutusjuhend ning paigaldamisel järgida eelkõige tootja juhiseid.

„Meeles tuleb aga pidada, et vinguantur ei asenda suitsuandurit ja vastupidi. Suitsuandur reageerib põlemisjääkidele ja suitsule, vingugaasi andur aga CO sisaldusele õhus,“ juhib Siim tähelepanu.

Vinguanturid on küll suitsuanduritest mõnevõrra kallimast hinnaklassist, kuid kasutegur, mis võrdub iga päästetud inimeseluga, on mõõtu.

Kas Sinu kodu on Sinu kindlus?

Merit Kaljus
Päästeamet
Ida päästkeskuse pressiesindaja
Tel 339 1912
press.ida@rescue.ee

Sündmuste kalender

27. jaanuaril kell 18.00 Triigi spordihoones valla MV koroonas, III etapp. Info Ants Rikberg, tel 529 0745

27. jaanuaril kell 18.00 Valla meist-rivõistlused laskmises (püstol) Väike-Maarja lasketiirus. Info Ants Rikberg, tel 529 0745

1. veebruaril kell 19.00 Simuna rahvamajas uue aasta vastuvõtmise pidu. Pääse eelmüügist 6 eurot, peoõhtul 8 eurot. Info Auli Kadastik, tel 323 7217, Reet Maadla 523 5544

2. veebruaril kell 11.30 Tartu rahulepingu 94. aastapäeva tähistamine Väike-Maarja Vabadussõja mälestus-samba juures. Info Aare Treial, tel 506 5421

8. veebruaril kell 10.00 algab Väike-Maarja mudelihallis talvesarja V etapp. Mudelihall on avatud igal neljapäeval 18-20.30ni. Info Bruno Vaher, tel 501 1508

8. veebruaril kell 14.00 Simuna rahvamajas kontsert-aktus Simuna Muusikakool – 25. Info Auli Kadastik, tel 323 7217

9. veebruaril kell 13.00 kutsub klubi Härmalõng kõiki Väike-Maarja seltsimajja „Põlvkondade peole“. Pilet 2 eurot. Info Väike-Maarja seltsimaja, tel 326 1837, 5302 4437

15. veebruaril kell 20.00 Väike-Maarja seltsimajas kontsert, tantsuõhtu. Ansambel Svips, Ervin Lillepea ja üllatusesinejad. Avatud kohvik. Uksed

avatakse kell 19.00
Laudade reserveerimine telefonil 326 1837 või 5302 4437. Pilet eelmüügis 6 eurot, samal päeval 9 eurot.

21. veebruaril kell 12.00 mälestus-hetked Simuna Vabadussõja mälestus-samba juures, kell 12.30 Simuna rahvamajas Eesti Vabariigi 96. aastapäeva tähistamine. Info Auli Kadastik, tel 323 7217

24. veebruaril kell 12.00 asetatakse lilled Väike-Maarja Vabadussõja mälestussamba juurde. **Kell 13.00** Eesti Vabariigi 96. aastapäeva kontsert-aktus Väike-Maarja seltsimajas. Antakse üle valla aasta tegija tunnustus ja tunnustatakse valla paremaid sportlasi. Info Aare Treial, tel 506 5421

Väike-Maarja seltsimaja teated

9. veebruaril kell 13.00
Klubi Härmalõng kutsub kõiki Väike-Maarja seltsimajja „Põlvkondade peole“ Pilet 2 eurot.
• • • • •
15. veebruaril kell 20.00
Kontsert, tantsuõhtu Väike-Maarja seltsimajas.
Ansambel Svips, Ervin Lillepea ja üllatusesinejad.
Avatud kohvik!

Uksed avatud **kell 19.00.**
Laudade reserveerimine telefonil 326 1837 või 5302 4437
Pilet eelmüügis 6 eurot, samal päeval 9 eurot.
• • • • •
24. veebruaril kell 12.00 asetatakse lilled Väike-Maarja Vabadussõja mälestussamba juurde.
Kell 13.00 Eesti Vabariigi 96. aastapäeva kontsert-aktus Väike-Maarja seltsimajas.

Veebruaris algavad seltskonnatantsu kursused.
Juhendaja Elmar Rusanov.
Info telefonil 326 1837 või 5302 4437

Väike-Maarja seltsimaja
Tel: 326 1837 5302 4437
e-mail: seltsimaja@v-maarja.ee
Pikk tn 2, avatud T-R 12.00-18.00
www.v-maarja.ee

Simuna rahvamaja teated

Simuna naisteklubi ja Simuna rahvamaja kutsuvad Teid

UUE AASTA VASTUVÕTMISE PEOLE

Simuna rahvamajja 1. veebruaril kell 19.00

- Kapata aitavad Viru-Nigula mehed
- Õhtu täis üllatusi
- Kaerad meie poolt, joogid teie

poolt

Pääse eelmüügist: 6 eurot (eelümüik rahvamajas, osta pilet hiljemalt 30. jaanuariks!), samal õhtul 8 eurot.

Info:
Auli Kadastik, 323 7217 (rahvamaja) või 5556 3566
Reet Maadla 523 5544

- • • • •

8. veebruaril kell 14.00 Simuna rahvamajas

KONTSERT-AKTUS SIMUNA MUUSIKAKOOL – 25

- • • • •

21. veebruaril kell 12.00
Simuna Vabadussõja mälestussamba juures
Vabadussõjas langenute mälestamine
kell 12.30 Simuna rahvamajas
Eesti Vabariigi 96. aastapäeva tähistamine

PAIK kutsub MTÜde raamatupidamisalasele koolitusele

MTÜ PAIK korraldab koolituse MTÜ raamatupidamisest.

Koolitus toimub 30. jaanuaril algusega kell 10.00 Tamsalu vallamajas.
Koolitus kestab 8 akadeemilist tundi

ning selle läbiviijaks on Koolituskeskus Reiting.

Koolitus on PAIK piirkonna MTÜ esindajatele tasuta. Täiendav info PAIK kodulehel www.pandivere.eu

Registreerimine ja info elle.allik@pandivere.eu või tel 518 4953

Registreerimine toimub kuni vabade kohtade täitumiseni.

Hea koostööpartner!

Kutsume Teid ühiselt õlga alla panema laste töö- ja puhkelaagrite korraldamisele!

Paljudel meist on lapsepõlvest toredaid mälestusi TPL-ist, kus sai tööd tehtud ja vahvalt vaba aega veedetud. Püüame kaasa aidata sellise ettevõtmise taaselustamisele ja kutsume Teid koostööle.

2013. aastal toetas AS Põlluvara üle Eesti 11 erinevat lastelaagrit. Tagasiside oli väga positiivne ja laagrite korraldajate sõnul on sellist laste töökasvatuse ja vaba aja veetmise vormi väga vaja.

Ootame Teie poolt abi noortele eakohase töö leidmisel kas oma talumajapidamises või tootmises. Saaksite hooajatöödele tublid tööilised ning noored õpiksid hindama tööd ja väärtustama enda teenitud raha.

Omalt poolt panustame laagrikorralduse rahaliselt toetamisse: laagrikorraldajate tasu, vaba aja üritused, transport, toitlustamine jm. Teie poolt on oodatud lastele töö ja tasu organiseerimine.

12-17-aastased noored on täiesti arvestatav tööjõud ja hooajatöödel arvestatav abi.

Ideaalis näeme paari-kolme nädalat kestvat laagrit, ent ka nädalane oleks juba hea algus. Laste arv laagris võib olla erinev, ent olenemata rühma suurusest on lastega alati kaasas täiskasvanud juhendaja, eestvedaja, kes lisaks töövälist aega organiseerida võtaks. Mõistagi on teretulnud variandid, kui Teil enesel on lisaks laagrijuhile tahtmist ja soovi noori juhendada või muud tegevust lisaks tööle välja pakkuda. Ühesõnaga, kaalumisel on kõikvõi-

malikud mõeldavad variandid.

Samas oleme tänulikud info eest, kui Teil endil pole võimalik tööd pakkuda, ent teate teisi talunikke ja ettevõtteid, kelle poole pöörduda. Kuna töölaagrite korraldamisel plaanime ka järgnevatel aastatel toeks olla, siis tööpakkumiste teabele oleme aastaringelt avatud.

Laagrite korraldamisel teeme tiheadat koostööd kohalike omavalitsuste ja mittetulundusühingutega.

Infot ootame Põlluvara kontaktidele telefonil 385 0249; juhataja Vello Teor 5340 4975 või juhiabi Anu Purika 5388 8707, e-post: polluvara@vestman.ee
Parimate soovidega

AS Põlluvara
Tel:+372 385 0249
polluvara@vestman.ee
<http://www.vestman.ee>

Vabadussõja (1918-20) ja Talvesõja (1939/40) lahingutest

1918. a lõpul ja 1919. a Vabadussõja taandumislahingutest ja vabastuslahingutest 1919. a on väga põhjalik ülevaade raamatus "Eesti Vabadussõda 1918-20". Alapeatükis "Meie vägede vastupeatung kodumaa vabastamiseks" (02.01 - 16.02 1919. a, lk 323-346).

Üldise olukorra ja sõjavägede ülemjuhataja polkovnik Joh Laidoneri 2. jaanuari nõudmine aktiivse kaitse teostamiseks oli sügavalt põhjendatud ja vastas täielikult kujunenud olukorrale.

Suur osa Eestist oli punaste poolt

lamburgi ümbruses, ei suutnud nad mitmetel põhjustel neid rindele paistata ja Eesti väeosad läksid kiirelt üle vastupeatungile.

5. I 1919. a jõudsid Valkla rajooni soomlaste 1. ja 2. kompanii, 2. ja 3. I 1919. a löi Eesti 1. ratsapolk edukalt tagasi kõik vastase kallaletungid Järva-Jaani. Kuna Paide lähedal oli vastane vallutanud mitmed suuremad keskused, siis 6. I õhtuks vallutati need tagasi tänu Tallinnast saabunud uutele suurtükkidele ja nende tabavale šrapnell-

nistide komitee põrandaaluse käskjalana, keda saadetud pidama sidet ja tooma informatsiooni "valgete" olukorrast ja jõududest. Punaste pärimise peale "valgete" seisukorra, jõudude, meeololu jne kohta andis ta tõele lähedasi andmeid ja kinnitas punastele usku temasse veelgi enam. Kuid siis lisas ta, et olevat Halliste jaama saabunud ešelon inglasi, soomlasi ja rootslasi, umbes 1000 meest, ühes neljasuurtükilise patareiga. Lisas veel, et arvatavasti õõsel alustavad nad pealetungi. Otsekohe

km² maa-ala, päästeti tuhandete kodanike elu.

Hoolimata lühikesest ajast oli enamlik võim jõudnud vallutatud maa – alal kehtestada ennekuulmatu terrori ja vägivalda. Süütute kodanike massiliste kinnivõtmiste ja tapmistega olid üle 450 inimese.

Herbert Lindmäe, "Suvesõda Virumaal 1941", autor kirjutab: "... juba 1918. a veebruaris Jõhvis Rakvere ümbruskonnast arreteeritud pantvangid lasti maha – oli talunikke, Rakvere Gümnaasiumi õpilane, Kunda tsemendivabriku Insener Oskar von Blaese, Palmse mõisavalitseja, Tapa jaama-ülem, Kihlevere parun V. Stackelberg, Palmse vallavanem Joh. Kandenberga".

3. dets 1918. a andis Eesti Tööräha Kommuni Nõukogu välja oma verise dekree: "Eesti Tööräha Kommuni Nõukogu teatab: Iga juuksekarva eest, mis meie seltsimeeste peast vägivaldla teel maha langeb, vastutavad oma elu ja varandusega 10 valgekaartlast, nende naised ja lapsed. Selleks tuleb ka kõigi valgekaartlaste perekonnad pantvangidena vahi alla võtta. Eesti Tööräha Kommuni Nõukogu nimel J. Anvelt."

Et kedagi vangistada või tappa, piisas kohaliku punase kaebusest, mis tulenes isiklikust vaenust ja vimmast. Rakveres olid enamlased võimul 16. detsembrist 1918 kuni 12. jaanuarini 1919. Sellal hukati nende poolt umbes 150 inimest Rakverest ja selle ümbrusest.

Päevaleht tunnistab: Kunda raudteest ida poole algab piirkond, kus enamlaste metsikus äärmuste piirideni tõusnud. Igast perekonnast, kus keegi Eesti väeosades teenimas ehk enamlaste eest ära läinud, on võetud pantvangideks – naised, tütre ja õed. On

130) hukkamiseks. Esimene grupp (56 vangi) aeti Palermo metsa, kus pärast esimest kogupauku püüdis osa põgeneda. Pääses 5 inimest. Ka üks mees, Al-der Munström, jäi kuulidest puutumata ja lebas teadvusetult laipade vahel. Hukatute seas oli 6 naist - üks nendest püüdis põgeneda, kuid talle saadeti hootuli järele... langes maha ja veeti jalgupidi hauda.

Kui kedagi enam haua juures ei olnud, siis lükkas A. M. enda pealt surnu ära ja ronis hauast välja. Kõrvalisi tänavaid läbides jõudis ta Prii tänavale, oma koju. Kuid A. M. jäi raskesse kopsupõletikku ja suri.

Peale 56 vangi mahalaskmisele viimist jäi oma järke ootama veel umbes 70 vangi. Eesti vägede sissetungi kartusel aga tribunali liikmed ja punased vangivalvurid põgenesid. Teistest mahajäänud vangivalvur Timoleon ja kirjutaja Prink avasid vangla väravad ja vabastasid vangid.

Palermo metsas olnud hauad kaevati lahti 17. ja 18. jaanuaril ja koostati akt Viru maakonna miilitsaülema abi J. Tennebergi poolt. Haudade lahti kaevamise, surnukehade väljavõtmise ja ülevaatuse juures viibisid võimude esindajad (kaitseliidu, miilitsa, maakonna valitsuse, rahukogu, linnavalitsuse liige ja arstid). Pea kõik laibad olid hirmsasti purustatud ja paljaks röövitud. Kehadel leitud märgid tõendasid eriti elajalikult toorest tapmisviisi, mõnedel täheldati üksnes täägihaavu.

Kui enamlased Eestist välja kihutati, kahetses Eesti Tööräha Kommuni Nõukogu esimees Jaan Anvelt, et liiga vähe sai tapetud. Uus punane terror algas koos 1940. a juunipöördega ja jätkus idamaise julmusega.

Ka Simunas hukkasid punased osalt pealekaebamiste ja isikliku vimma tõt-

Enamlaste veretöö ohvreid Rakveres jaanuaris 1919. Foto: „Eesti vabadussõda 1918-20.

vallutatud. Ült (põhjust) Soome lahe poolt kaardi alla vaadates kulges rindejoon: Valkla-Külmalliku, Kehra, Paunküla, Järva-Jaani, Müüsleri, Põltsamaa, Viljandi, Mustla, Tarvastu, Voltveti. (Mõisaküla oli punaste käes). Ka suuremad keskused – Tartu, Valga, Rakvere, Tapa, Aegviidu ja Kuusalu olid punaste käes. Punaste poolel võitlesid Tallinna kommunistlik kütipolk, 3. Tartu ja Viljandi kommunistlikud kütipolgud, 3. Soome kütipolgu ja ratsaväe osad (Põltsamaa ja Jõgeva vahel).

Lõuna-Eestis tegutsesid Novgorodi diviisi koosseisus kütipolgud. 3. jaanuarist pandi Viru rindel vastase edasitungi katsed seisma (tänu ener-

tulele. Ka lõunarindel jaanuari esimese päevade lahingutest sunniti vastane taanduma, kuigi ajutiselt tuli ka Eesti vägedel taanduda.

Kärstna lahingud algasid meie vägedele suurte raskustega, kuna suurtükid puudusid täielikult ja punased oma suurtükitulega sundisid eestlasi mõisast lahkuma. Lahkudes mõisast viimasel minutil, ei suudetud haavatuid kaasa võtta ja enamlased tapsid nad kohapeal.

Karksi asundusest peletati enamlased välja kavalusega. Kui 1. kallaletung mõisale 4. jaanuaril nurjus, siis üks skautidest, Jaan Kutsar oli omavahelisel vestlusel tähendanud: "Lähem mõi-

nende sõnade kinnituseks lõhkenud meie kolmetollised granaadid härrasemaja lähedal. Mõju olnud täielik. Kohe anti käsk mõisast lahkuda - esialgu voolil ja varahommikul ka meestel. Kabuhirmus unustasid mõned püssigi maha. "Käskjalast" ei teinud siis enam keegi välja.

L. Antoni raamatus „Kuhu küll kõik külad jäid?" meenutab ta oma isa Aleksandri ja tema kaaslaste - Virumaa raskekaalu tõstmise ja maadluse meistri Langsepa pääsemist... „Kui kommunistide ülemus andis käskluse „Püssid palgel“, hüppasid vangide rivist välja 2 meest ja panid jooksu metsa poole. Kui vene tiblade ülemus oli andnud käsu ka lamajaid tulistada, märkas ta metsa poole jooksvaid mehi. Kuid enne kui ta suutis korraldada uut tulistamist, olid mehed juba puude ja põõsaste vahele kadunud."

Üldine vastupeatung

6. jaanuari õhtuks oli vaenlane tegelikult sunnitud taanduma paljudest kohtadest – Valkla mõisa juures, Jägalajõe, Paide ees, Aidu all, Puurmani mõisa ümbruses, Kärstna kõrgendikel, Karksis ja Voltveti juures.

5. jaanuaril tehti Tsitri lahel 1. desantkatse. Järgnevalt kästi dessante korraldada Kundas ja Utrias. Seda kõike sai korraldada tänu Inglise laevastiku kohalolekule.

9. I hommikul vallutati meie soomusrongide poolt pärast lühikest aegdat lahingut tähtis Tapa raudteesõlm. Saadi ligi 80 vangi. 10. jaanuaril vallutati Rakke jaam. Ka Rakvere jättis vastane maha lahinguta.

Eesti vägede hoogsa pealetungiga jaanuaris 1919 purustati täielikult 8 Vene polku. Vastase ülejäänud väeosadest kaotasid Eesti ja Vene polgud oma koosseisust keskmiselt 40-50 %, Läti kütipolgud aga 20-30 %. Võeti hulgaliselt sõjasaaki – suurtükke, kuulipildujaid (118), püsse, 2 lennukit, 9 vedurit, 180 vagunit, 4 laeva, suurtükimürske (13000), püssipadruneid (200 000 tk) ja palju muud sõjavarustust, vaenulikest vägedest vabastati ümmarguselt 20 000

Need, kes vabastasid isamaa. Foto: „Eesti vabadussõda 1918-20.

gilistele luureretkedele ja visa vastuapanuga suurtükitule toetusel). Ka rinde keskkoh muutus püsivaks ja vastasele suleti väljapääsuteed Aegviidu suurtest metsadest. Ööpimeduse katte all vallutati tagasi Priske saeveski, peeti ägedaid lahinguid Valkla mõisa juures ja vabastati ka Salmistu küla.

Punased tahtsid vallutada Kehra jaama, kuid nende rünnak nurjus tänu soomusrongi nr 1 (kpt A. Irve juhatusel) otsustavale rünnakule. Võeti vange ja saadi sõjasaaki. Seega 5. jaanuarist alates oli operatiivne algatus Viru rindel läinud Eesti vägede kätte. Kuigi punastel olid varuväeosad Narvas ja

sa ja ajan punased sealt üksinda välja!" Teistele ta oma "sõjaplaani" ei avaldanud. Tõmbas jalga pastlad, selga lambanahkse kasuka ja käis al-kpt F. Pinka juures palumas, et meie patarei avaks umbes pooleteise tunni pärast Karksi mõisa pihta kiirtule, mida ka lubati teha. Meie ahelike mõisale lähenedes järgmisel hommikul jooksid punased sealt kabuhirmus välja. Mõisa õues tuli meie meeste vastu skaut J. Kutsar, kes jutustas muheledes oma õisest elamusest.

Õo pimeduses hiilunud ta mõisa ja nõudnud kokkusaamist komissariga. Seal esitlenud ta end Viljandi kommu-

Soome sissiväeosa on rivistunud pildistamiseks Juntusranta suunal, kui sõjategevus oli juba lõppenud.

külasid, kus igast perest keegi kaasa viidud".

Palermo metsas tapeti Rakvere vangimajas kinnipeatud vange kolmel korral: 30. dets 1918. a ning 6. ja 10. jaan 1918. a. Veresauna ohvrid (kokku 82 inimest) maeti kolme ühishauda. 6. jaanuaril hukati ka Rakvere Kolmainu koguduse õpetaja Walter Paucker. Õpetaja alustas koraali "Las ma lähen..." Lauldi seni, kuni kuulid ja püssitäägid ohvrite elud lõpetasid.

10. jaanuaril pidid Rakveres peatunud punaväe üksused ja kohalikud võimuväed linnast põgenema. Tribunal andis käsu kõikidele vangidele (umbes

tu 17 (täpsematel andmetel 18 või rohkemgi) inimest. Vabadussõja ausambal on 17 nime. Simunas aastaid elanud ja töötanud Erich Randmets on jutustanud: „Minu vanaisa Jakob Vilkers võeti kinni ja viidi Avanduse mõisa pargi taha koos kuue süütu mehega. Vanaisa oli julge mees ja näitas mõrtsukatele paljast tagumikku ning ütles: „Siin on juba üks auk, eks laske siis!" Nii lastigi kõik 6 süütut ohvrit maha. Minu vanaisa maeti Simuna surnuaeda."

Jüri Kalvet
pensionär

Palutakse abi!

Kui kellelgi on ära anda töökorras külmutuskapp või pesumasin, andke sellest, palun, teada valla sotsiaallosakonda telefonidel 329 5761, 329 5762 või e-postiaadressil: ene.kinks@v-maarja.ee

Väike-Maarja mudelihalli talvearja 3. etapp

Eesti ainuke püsirada on andnud väga paljudele huvilistele võimaluse palju harjutada ning tulemused on silmnähtavad. Kui eelmisel hooajal olid tugevaimas finaalis sõitjate tulemuste vahed mõõdetavad ringi või kahega, siis hetkel on esimese 6 sõitja vahe mõõdetav vaid sekunditega. Väike-Maarja mudelihalli talvesarja 3. etapp oli lõbus ja pingeline. Viimasel võistlusel osales ka kolm Läti mudelisti, kes kõik kuuluvad oma riigi kümne parema sõitja hulka. Lõunanaabrid ei lasknud enast heidutada asjaolul, et olid rajal esmakordselt, vaid andsid endast parima ja pakkusid Väike-Maarja mudelihalli "püsimumelistidele" arvestatavat konkurentsi.

I/10 2wd klassis võitis seekord kindla võidu Viljar Kask (Tallinn), kes võitis nii kvalifikatsiooni kui kõik kolm finaali. Bruno Vaher (Väike-Maarja) saavutas tubli teise koha, arvestades, et esimeses kahes finaalis start täiesti ebaõnnestus ning alustada tuli stardirivi lõpust, oli tulemus väga

hea. Tõnu Tooming (Tallinn) kvalifitseerus finaali teisena, kuid ei suutnud oma positsiooni siiski lõpuni hoida ning platseerus lõpuks kolmandale kohale. Rando Mere (Tallinn), kes alustas finaale neljandana, näitas väga tugevat sõitu, kuid tehniline ebaõnn ei lubanud siiski rohkemat kui neljas koht. Karl Kasekamp (Väike-Maarja) oli väga tubli ning saavutas viienda koha. Karli areng on olnud paljulubav ning lähema aasta jooksul hakkab ta kindlasti konkurentsi pakkuma esikolmik.

I/8 4wd klassis olid seekord teistest tugevad Hendrik Lainemäe (Aravete) ja Viljar Kask (Tallinn), kes põhimõtteliselt ei lubanud üheski finaalis

endale mitte kedagi lähedale. Väga pingelistes finaalides võitis lõpuks noorem (Hendrik) ning jättis Viljari teisele kohale. Kolmanda koha võttis Hendriku noorem vend Rihard Lainemäe. Vahur Kivaste (Väike-Maarja) ja Madis Kullas (Väike-Maarja) jagasid omavahel ära neljanda ja viienda koha. Ahti Järvetile (Viljandi) jäeti tubli kuues koht. Parim lõunanaaber Roberts Treijs saavutas seitsmenda koha. Eelpool nimetatud klassi ainuke tehasautoga sõitja ning suurfavoriit Rainer Ressar (Tallinn) oli terve päeva kimpus tehniliste probleemidega ning platseerus lõpuks 12. kohale.

Päeva lõpuks peeti põhivõistluse väline **RED BULL superfinaal**, kus startidit tagurpidises järjestuses, ajalistes vahedega, parima tulemuse järgi, nii et nõrgemad eespool ja kiiremad nende järel. Superfinaalis võtsid mõõtu mõlema klassi kolm parimat mudelisti. RED BULL "andis tiivad" Rando Merele, järgnesid Viljar Kask ja Jaanus Saare. Auhinnad pani välja RED BULL. Tulemused on leitavad meie kodulehelt ja facebookis HOBI.ee lehelt, kus on üleval ka etappide pildigaleriid.

Suured tänud Tõnis Kruusmaa teisele poolele Kaiele, kes andis oma panuse ürituse auhinna tahvlite disaini ja teostuse näol. Vahur Kivaste aitas heli ja graafikaga (tulemuste tabel), Rainer Ressar, vastutas ajavõtu ja punktitalabeli eest. Täname Georgi söögituba ja Aivar Liivalaidi maitsva lõunam

söögi eest. Rando Mere ja co, kes aitasid RED BULLil üles leida mudelihalli. Aitäh, kõigile, kes ürituse õnnestumisele kaasa aitasid (oli ka palju "kaadritaguseid päkapikke", lisaks eelnevale nimekirjale)!

Väike-Maarja mudelihalli talvearja 4. etapp

11. jaanuaril leidsid tee Väike-Maarja mudelihalli kõik offroad mudelistid, kelle mudelid terveks päevaks raja oma valdusesse haarasid. Värskest uuendatud kujuga rajal toimunud talvesarja 4. etapil startis 43 mudelit. Võistluspäev oli pikk ja pakkus palju põnevaid ning pingelisi hetki.

I/10 mõõtkavas tagaveoliste mudelite kassis oli kokku 18 autot. Võidu võttis Rando Mere (Tallinn), kel õnnestus tänu teiste rivaalide väikeste vigade tõttu võita esimene ja kolmas finaal. Teise koha haaras endale Väike-Maarjas juba korra võitnud Viljar Kask (Tallinn). Kolmandaks tuli Tõnu Tooming (Tallinn), kes on eelnevalt samal rajal korduvalt võitnud. Väike-Maarja kohalik suure tulevikuga noor sõitja Karl Kasekamp sai väga tubli viienda koha. Eelsõitude põhjal võis loota ka juba paremat tulemust, kuid suurte kogemustega sõitjate vastu seekord ei saanud. Eelsõitudes teise koha saanud Vahur Kivaste (Väike-Maarja) platseerus erinevate äparduste tõttu kuusendale kohale. Kuldar Ilus (Viljandi) oli seitsmes ning Arpo Ensling (Tallinn), kes pääses üle mitme aasta A-finaali, platseerus kaheksandale kohale.

I/8 mõõtkavas nelikveoliste klassis domineeris kõikides finaalides Rainer Ressar (Tallinn), kes võttis ka klassi üldvõidu. Teisel kohal oli noor ja arenev mudelist Hendrik Lainemäe (Aravete). Viljar Kask (Tallinn) jäi selles finaalis kolmandaks. Kuldar Ilus (Viljandi) sõitis oma uhiuue mudeliga neljandale kohale. Risto Haugile (Viimsi) tuli seekord viies koht. Jaanus Saare (Tartu) ja Einar Viira (Harjumaa) said omale kuuenda ja seitsmenda koha.

Päeva lõpus toimunud **Superfinaalis** kihutasid võidu kahe klassi parimad, kaasaskantava telefoni akulaadija Power Monkey nimel, mille pani välja Matkasport OÜ. Auhinna sai omale Risto Haug.

Suur kummardus kõigile, kes ürituse õnnestumisele kaasa aitasid!

Järgmine etapp toimub 8. veebruaril, seni saate oma oskusi lihvida ja puldiga erinevaid näpuharjutusi teha neljapäeva õhtuti, alates kella 18-st, muul ajal kokkuleppel.

Bruno Vaher
www.vm.edicy.co

Korvpallipoisid jätkasid Euroopa Noorte Korvpalliliigas teise etapi võiduga

10.-12. jaanuaril peeti Rakvere spordihallis Euroopa Noorte Korvpalliliiga (EYBL) poiste U15 vanuseklassi esimese divisjoni II etapp.

Virumaa Pallimängude Kooli võistkond esines treener Vaido Rego juhendamisel taas väga tublilt ja tuli ka sarja II etapi võitjaks.

Turniiri viimane mäng kujunes eriti põnevaks ja pingeliseks – Alytuse võistkonda võideti kolmandal lisaajal kolme punktiga!

Virumaa PK resultatiivsemad selles mängud olid Robin Kivi 22 ning Ander Talu ja Sten Saaremäel mõlemad 15 punktiga.

Enne mängu Alytuse võistkondnaga oli Virumaa PK meeskond alistanud Venemaa Nižni Novgorodi meeskonna SDJSOR Nr.7 78:31 (Kivi 24 p), Poola

meeskonnad Rosa Sport 68:43 (Sten Saaremäel 23 p, Henri Matikainen 20 p) ja Pomerania 99 55:49 (Matikainen 17 p, Saaremäel 15 p) ning Venemaa Chekhovskiy Yastrebi 69:55 (Saaremäel ja Kivi mõlemad 18 p).

II etapi paremusjärjestus:

1. Virumaa PK 5 võitu (5 mängust), 2. Chekhovskiy Yastrebi (Tšehhov, Venemaa) 4 (5), 3. Alytus SRC (Alytus, Leedu) 3 (5), 4. Pomerania 99 (Gdansk, Poola) 3 (5), 5. Rosa Sport (Radom, Poola) 2 (5), 6. BC MuKi (Helsingi, Soome) 2 (5), 7. BC Reaal (Tallinn, Eesti) 1 (5), 8. SDJSOR Nr.7 (Nižni Novgorod, Venemaa) 0 (5).

Virumaa PK jätkab pärast kahte etappi 10 võiduga 10 mängust ka liiga liidrina.

Turniir All Stars viisikusse valiti:

Ivan Jevstignejev (Chekhovskiy Yastrebi), Robin Kivi (Virumaa PK), Henri Matikainen (Virumaa PK), Haroldas Rokas (Alytus SRC), Grantas Vasiliauskas (Alytus SRC).

Virumaa PK võistkond, treener Vaido Rego ja lapsevanemad on tännulikud EYBL Rakvere etapi toetajatele:

Clean Up OÜ, Aiatehnika OÜ, Eba vere ST OÜ, FIE Tiit Haiba, Joosand OÜ, MEK Ehitusgrupp OÜ, Pandivere Ehitus OÜ, FIE Vaike Palmiste, Akse VA OÜ, Thorsen Grupp OÜ, Balti Betoon OÜ, Andrus Soidla, Simuna Ivax OÜ, Reinpaul OÜ, Perearst Mall Lepiksoo OÜ, Baltic Agro AS, AS Hydros cand ja 2 eraisikut.

Korvpallurid noppisid häid kohti kergejõustikus

Väike-Maarja gümnaasiumi õpilased osalesid edukalt Lääne-Virumaa talvistel kergejõustikumeistrivõistlustel. Häid tulemusi näitasid ka meie korvpallipoisid.

Poiste B vanuseklassi tulemusi: 60m jooks

I koht **Henri Matikainen**
kuulitõuge

I **Ander Talu**

II **Henri Matikainen**

III **Sten Saaremäel**

kõrgushüpe

I **Henri Matikainen**

II **Ander Talu**

Suur tänu poiste juhendajale, õpetaja **Tauno Tihtile!**

Vaido Rego
korvpallitreener

Maadlusuudised

14. detsembril toimusid Tapal Lääne-Virumaa meistrivõistlused kreeka-rooma maadluses. Pisteti rinda Rakvere, Kadrina, Tapa ja Sakura klubide tugevamate maadlejatega. Väike-Maarja rahvaspordiklubi oli esindatud 20 maadlejaga. Koju toodi 15 medalit.

Foto: Lembit Kalter.

1. koht - Jonete Visnapuu
1. koht - Kristjan Jaago
1. koht - Holger Toots
1. koht - Romel Seeman

1. koht - Liis Järvamägi
2. koht - Joel Visnapuu
2. koht - Maris Nõmmiste
2. koht - Rauno Kuusemets
2. koht - Kristo Prinken
2. koht - Romanis Siiman
3. koht - Remo Ojaste
3. koht - Rasmus Kaasik
3. koht - Raigo Metsaru
3. koht - Argo Metsaru
3. koht - Käroly Seeman
4. koht - Karel Nõmmiste
4. koht - Jarko Visnapuu
4. koht - Reeno Aksel Aava
4. koht - Klen Susi
5. koht - Jõrgen Kivila

21. detsembril osalesid Väike-Maarja rahvaspordiklubi noormaadlejad rahvusvahelisel laste jõuluturniiril sumas Vinnis. Seekordne võistlus oli eriti osavõtjaterohke. Eesti tugevamatele sumoharrastajatele pakkusid konkurentsi noored sumomaadlejad Poolast, Venemaalt ja Ukrainast. Meie noormaadlejad esinesid tublilt ja saa-

Foto: Lembit Kalter.

vutasid 5 auhinnalist kohta. Paljuski võib meie edu seletada rohkearvulise fännidega lastevanemate näol, kes tulid laste esinemisele kaasa elama ja pöialt hoidma.

1. ja 2. koht - Kristjan Jaago
2. koht - Romanis Siiman
3. ja 3. koht - Jonete Visnapuu
5. koht - Joel Visnapuu
5. koht - Remo Ojaste
5. koht - Aleksander Mednikov
7. koht - Rasmus Kaasik

Lembit Kalter
maadlustreener

Väike-Maarja Õppekeskuses toimuvad ajavahemikul jaanuar – juuni 2014. a Euroopa Sotsiaalfondi programmi „Täiskasvanute tööalane koolitus ja arendustegevused“ raames 2014. a I poolaasta

RIIKLIKU KOOLITUSTELLIMUSE KURSUSED

(Tellitud Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt ning finantseeritakse Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest)
Kursuste sihtgrupiks on täiskasvanud elanikkond, kursus on osalejatele TASUTA.
(Kursustel ei saa osaleda koolikohustuslikud ja kutse- või kõrgkoolis tasemeõppes riigieelarvelisel kohal õppijad)

Kursuse nimetus	Tundide arv	Toimumise aeg	Grupi suurus
Arvutiõpe kohalikule ettevõtjale	40 tundi	12.02. – 02.04.2014	12
Liharoogade valmistamine	60 tundi	19.02 – 16.04.2014	10
Puu- ja köögiviljad toitute ja peolaua kaunistusena	64 tundi	15.04 – 03.06.2014	10
Eritoiduvaliku menüüd toitlustamises	64 tundi	23.04 – 11.06.2014	10

Õppetöö toimub kell 9.00 – 15.50
Info ja registreerimine: 3261 892
e-post: vmok@v-maarja.ee

Kodulehekül: www.v-maarja.ee/vmok (õppetöö/täiendõpe/tasuta kursused)

Selgitame välja valla 2013. spordiaasta parimad!

Kategooriad: - meessportlane (6 nominenti) - naissportlane (3 nominenti) - võistkond (5 nominenti) - spordiaktivist (3 nominenti) - perekond (2 nominenti) - treener (1 nominent)	Oma valiku tegemiseks täitke siin juures olev valimissedel, kuhu kirjutage nominentide loetelust nimi, keda eelistate (igas kategoorias üks). Sedeleid saab kuni 21. veebruarini viia Simuna, Triigi ja Väike-Maarja spordihoonetesse ning Ebavere tervisespordikeskusesse (neis kohtades on võimalik sedeleid ka täita) või saada oma eelistused e-postiaadressile: spordikeskus@v-maaria.ee Valla 2013. aasta paremad sportlased kuulutatakse välja ja neid tunnustatakse 24. veebruaril kell 13.00 Väike-Maarja seltsimajas toimuval Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel. Info: spordikeskuse juhataja Jane Kool, tel 518 4071
--	--

Väike-Maarja valla 2013. spordiaasta parimate valimine NOMINENDID kuues kategoorias MEHED

Nimi	Tulemused
Indrek Mägi	- Eesti meistrivõistluste MX1 talikrossi hõbemedal - Eesti meistrivõistluste MX1 pronksmedal - Baltimaade Karikavõistluste hõbemedal - Ebavere Kange triatloni II koht ja alavõit ujumises - Lisaks edukas esinemine mitmetel etappidel Rootsi ja Soome motokrossi võistlustel, kus valdavalt iga osalemisega kaasnes poodiumikoht.
Sten Saaremäel	- Euroopa noorte korvpalliliiga EYBL U-14 vanuseklassi võitnud Virumaa Pallimängude Kooli võistkonna korvpallur, tituleeriti superfinaalis turniiri väärtuslikeimaks mängijaks. - Eesti U14 koondisega Balti matši võitja - Eesti meister 6.-9. klasside korvpallis Väike-Maarja Gümnaasiumi võistkonnaga - Eesti C-vanuseklassi meister ja B-vanuseklassi pronks Virumaa Pallimängude Kooli võistkonnaga
Lauri Leiten	- Hooaja kõigi etappide kokkuvõttes Eesti veoautokrossi meistrivõistluste pronksmedal B-6000 klassis
Jevgeni Hamidžanov	Noormaadleja, 10-kordne Eesti meister oma vanuseklassis, mitmete üle Eesti toimunud turniiride (ka rahvusvaheliste) võitja ja medaliomanik nii vaba- kui klassikalises maadluses
Henri Manninen	- Eesti meistrivõistluste pronksmedal 200 m jooksus - Eesti meistrivõistluste hõbemedal 4x400 m jooksus
Hans Kruusamägi	- Veteranide maailmamängude võitja korvpallis Simuna ja Tallinna Wombatite ühisvõistkonnas - maakonna meister korvpallis Simuna Ivaxi võistkonnas

NAISED

Nimi	Tulemused
Geidi Kruusmann	- Suusatamine Estoloppet sari: Viru maraton - 10. koht; Tamsalu maraton - 7. koht; Alutaguse marathon - 9. koht; Tallinna maraton - 7. koht; Haanja maraton - 10. koht. Väike-Maarja valla meistrivõistlused - N I koht; Tamsalu suusatalv (5 etappi) kokkuvõttes II koht; õpetajate talipäevad - II koht - Rulluisutamine: EMT Rullituur: Raplatull - 9. koht; Maardu rullimaraton - 7. koht; Kohtla-Järve - 9. koht; Pärnu - 7. koht, Kunda - 8. koht; Kalevipoja rullimaraton - 7. koht, Tallinna rull - 5. koht, sarja kokkuvõttes V koht; SEB Tartu rulluisumaraton - 7. koht; Türi rull (neli etappi) kokkuvõttes I koht - Rullsuusatamine: Kalevipoja rulluisumaraton - I koht, Tallinna rulluisumaraton - I koht - Triatlon: Tartu triatlon – harrastajate klassis I koht, Otepää Trismile triatlon – harrastajate III koht, Tamsalu basseinitriatlon – I koht, Ebavere Kange triatlon – I koht - Jooksmine: Porkuni jooks – III koht, Reinpauli sügisjooks 5 km – 4. koht, Lääne-Virumaa jooksusuvi (6 etappi) kokkuvõttes III koht, Järvejooksari 2013 (3 etappi Harku, Viljandi, Pühajärve) kokkuvõttes 15. koht, Viitna jooks 5 km – I koht, Laekvere-Simuna rahvajooks – III koht - Sõudmine: EMT sõudesari Viljandi etapp - 4. koht - Tennis: Tamsalu meistrivõistlused - II koht - Ujumine: Tamsalu meistrivõistlused - I koht - Saalihoki: Tamsalu meistrivõistlused - I koht - Orienteerumine: Jõudi suvapäevad - II koht
Ellen Anett Põldmaa	Peamiseks spordialaks on korvpall, mille treeningud (saalis kui ka üldfüüsiline) on jätkuvalt ka ülikooli kõrvalt 7x nädalas. Kui korvpallihooaeg on läbi, on aega tegeleda ka muude sportlike hobidega. - 2. koht Eesti meistrivõistlustel, naiste korvpalli meistriliigas - Audentese SG/noortekoondis; - 2. koht Eesti meistrivõistlustel noorte A-klassi arvestuses - Tartu Kalev - 2. koht Tartumaa meistrivõistlustel - Tartu Kalev - Treenerikutseeksam - I astme korvpallitreener - Suvised harrastused: Kõrvemaa ja Ebavere Kange triatlon, Rakke rattamaraton (poolmaraton), Viru-Nigula rahvajooks; tänavakorvpalli meistrivõistlused (etapi 2. koht Tartus, Mix sarjas) - 1. koht ülikoolide meistrivõistlustel -Tallinna Tehnika Ülikool - 1. koht Eesti naiste karikavõistlustel - Eclex/1182 - Korvpallihooaja (saali-, jõusaalitreeningud + mängud) üldiseks treeningkordadeks kogunes veidi alla 300 korra. - Osalemine sarjades: Balti naiste korvpalliliiga, Norde ühisliiga (Eesti-Läti), Eesti MV A- klass, Tartumaa meistrivõistlused, ülikoolide meistrivõistlused.
Maret Mets	- Eesti meister pikamaa taliujumises (450 m) - Ebavere Kange traitloni II koht naiste arvestuses - Pühajärve, Melliste ja Tartu Mill triatlonite kohtunik - Propageerib veekogus aastaringset väliujumist, Raudmehe triatloni läbi teinud,Tartu rattamaratonil osalenud, triatloni arengusse panustanud Trismile klubis (nt korraldanud triatloni lastelaagreid mitmel pool Eestis)

VÕISTKOND

Nimi	Tulemused
Virumaa Pallimängude Kooli U-14 korvpallivõistkond (60% mängijatest Väike-Maarja poisid)	- Euroopa noorte korvpalliliiga EYBL poiste U-14 vanuseklassi kõikide etappide ja superfinaali üldvõitjad, tehes Eesti korvpalli ajalugu, olles esimene Eesti noorteklubi, kes tuli oma vanusegrupi võitjaks. - Eesti C-vanuseklassi meister - Eesti meistrivõistluste B-vanuseklassi pronksmedal
Väike-Maarja Gümnaasiumi poiste korvpallivõistkond	6.-9. klassi arvestuses Eesti meistrivõistluste kuldmedal
Simuna Ivax	Maakonna meister korvpallis
Simuna Spordiklubi	Tartu nelikürituse kokkuvõttes II koht
Jahilaskmivõistkond (Alo Ling, Raul Vahter, Tarmo Järvamägi)	- II koht Eesti valdade suvemängudel - Individuaalselt tuli Alo ling 2. kohale ja Raul Vahter 3. kohale. - Alo Ling osales suvel ka Peterburis toimunud MM-võistlustel comsportingus.

SPORDIAKTIVIST

Nimi	Tulemused
Bruno Vaher	Väike-Maarja mudelihalli rajaja, automodelispordi populariseerija ja võistluste korraldamise eestvedaja.
Hans Kruusamägi	Spordivõistluste ja võistkondade suurtoetaja. Osaleb ise kõikvõimalikel võistlustel ja toetab teiste osalemist.
Väino Haiba	Autospordi propageerija. Viib läbi erinevaid võistlusi rallikrossis, jää- ja lumerajasõidus, on Rahvaralli etappide eestvedaja ja organiseerija.

Valla 2013. spordiaasta parimate valimine

Parempoolsesse veergu kirjuta Sinu poolt valitud isiku või võistkonna nimi.

KATEGOORIA	NIMI
MEHED	
NAISED	
VÕISTKOND	
SPORDIAKTIVIST	
PEREKOND	
TREENER	

SPORTLIKUM PEREKOND

Nimi	Tulemused
Perekond Stoltsen	Väino Stoltzen: - Rahvusvaheline sisesõudmine ALFA 60+ II koht - Eesti MV sisesõudmine 60+ II koht - Valla meister sulgpallis, lauamängude mitmevõistluses, tennis es. - Lääne-Virumaa meister tennis es 60+ - Eesti karikavõistlused sangpommi rebimises -78 kg, 16 kg kang, II koht - Eesti MV rannavõrkpallis III koht (koos Valdo Leistiga) - EMT sisesõudesarja I etapp 60+ I koht - EMT sisesõudesarja II etapp 60+ I koht - Järvamaa ja Lehtse lauaten nisevõistlused - Ebavere Kange triatlonil osalemine Sigrit Stoltzen: - Ebavere Kange triatlon naiste arvestuses 6. koht - Laekvere-Simuna jooks, üldarvestuses 50. koht - Filter Maanteekarikasari Pandivere Rattaralli 44 km sõidu N30 plus 123. koht. Sten Arulaan: - Samsung Estonian Cup Tallinna maraton üld 196. koht, M18 11. koht - Samsung Estonian Cup Rakke maraton üld 528. koht, M18 17. koht - Samsung Estonian Cup Kalevipoja poolmaraton 62. koht - Samsung Estonian Cup Jõulumäe poolmaraton 23. koht - Valla MV suusatamises M18 II koht - Ebavere Kange triatlon, meestest 13. koht
Perekond Põldmaa	Kulle Põldmaa: Pigem rahulik põllu- ja metsamees, kellele meeldib koeraga matkata metsas ja põldudel. Spordiüritustel startidesse pole tikkunud, küll aga on aktiivne kaasa elaja, toetaja ja perekonna toetusmeeskonna eestvedaja. Tihe küllaline Simuna spordihoones kohalikel korvpallimängudel. Erinevatel massispordiüritustel kaasa elaja-autojuht-jootja-fotograaf-sponsor. Eve Põldmaa: Hoiab sportlikku vormi kohalikke Simuna teid sammude ja keppidega mõõtes. Osaleja ka Simuna-Laekvere rahvajooksul ja Emumäe jooksul. Spordiüritustel tihe kaasa elaja ja samuti tugitiimi liige. Jälgib aktiivselt perekonna spordiüritustel osalemist ja korvpallialast statistikat. Sportlik huvi ka mõtlemisspordi vastu, ehk osaleb mälumängudes. Koit Põldmaa: 2013. a sportimistundide saagiks jäi 238 tundi, võttes hobikorras osa nii suusa-, rulluisu-, jooksu-, kui ka rattaspordiüritustest. Loomulikult ei saa ei ütelda ka korvpallitreennidele, ning uus ja huvitav tundub tennis ki. Suuremad üritused: - Tartu Neliküritus (102. koht), Simuna SK-ga 2. koht - Teist aastat järjest ära tehtud „Tartu kuusiküritus“ ehk rulluisumaraton ja Tartu linna-maraton neliküritusele lisaks. - Suusatamine: 5 maratoni Eestis (Tartu, Viru, Tallinna, Alutaguse, Haanja) + Marcialon-ga ja König Ludwig lauf. - Triatlon: Kõrvemaa triatlon ja Tartu Mill'i igamehe triatlon. - Maastikuratas: 4 Samsung Cup'i osavõistlust (Rakke, Otepää, Elva, Kalevipoeg) - Jooks: Viljandi järve, Laekvere-Simuna, Kõrvemaa, Ööjooks, Emumäe jooks, Reinpauli sügisjooks. - Matkamängud: 2 x öörän nakut Kõrvemaal - Korra nädalas käis septembrist mai lõpuni korvpalli mängimas. Erki Põldmaa: Mängib Lääne-Virumaa II liigas Rakke korvpallivõistkonnas. Kohalikud spordiüritused ehk n-ö kohustuslikud on Ebavere Kange triatlon, Simuna-Laekvere rahvajooks ja Emumäe jooks. Alo Põldmaa: 2013. a viibis spordiradadel ja saalides 265 treening- või võistlustundi. Korvpall on iganädalane kaaslane alates septembrist kuni maini. Nädalas saab saalis käia, kas siis mängudel või treenimas 2-3 korda. Lisaks sellele on aktiivne kaasalööja erinevatel massispordiüritustel: - Estonian Cup rattamaratonide sarjas 5 etappi. Parim koht 126. Lisaks kolm maantee-ratta-võistlust. - Suusamaratone 4: Tartu ja Alutaguse maratonid Eestis, Itaalias Marcialonga ja Saksa-maal König Ludwig Lauf. - Kõrvemaa ja Tartu Mill igamehe triatlon - Jooksuvõistlusi läbitud 8. Kohalikud võistlused: Simuna-Laekvere rahvajooks, Emumäe jooks, Reinpauli sügisjooks, Viru-Nigula rahvajooks, poolmaratonid: Tartus ja Ööjooks Rakveres ja ka paar järvejooksu. - Korvpallis Eesti I liiga hõbemedal Tamsalu Los Toros ridades - Korvpallis Lääne-Virumaa maakonna meister Simuna Ivax ridades - Korvpallis Tartumaa veerandfinaalkoht Tartu Terminal võistkonnas - Tartu nelikürituse arvestuses Simuna SK II koht klubide arvestuses - Tartu nelikürituse individuaalses arvestuse 49. koht. Ellen Anett Põldmaa: tulemused kirjas eespool naisnominentide osas.

TREENER

Nimi	Tulemused
Vaido Rego	- Eelmisel hooajal parimaks Eesti poiste korvpallitreeneriks tunnistatud Väike-Maarja noorte korvpallitreener - Eesti U15 poiste korvpallikoondise peatreener - Euroopa noorte korvpalliliiga EYBL U-14 vanuseklassi võitjaks tulnud Virumaa Palli-mängude Kooli võistkonna treener - Balti matši võitjaks tulnud Eesti U14 korvpallikoondise treener - Eesti meistriks tulnud Väike-Maarja Gümnaasiumi 6.-9. klasside korvpallivõistkonna treener - Eesti C-vanuseklassi meistriks ja B-vanuseklassi pronksmedalivõitjaks tulnud Virumaa Pallimängude Kooli korvpallivõistkonna treener

ISSN 1736-9851

9 771736 985015

Teostan korstende ja küttekollete hooldust

Info tel 5695 5596

Koguduste teated

Väike-Maarja koguduses

Väike-Maarja koguduses Jumalateenistused pühapäeviti kell 12.00
Kogudust teenib hooldajaõpetajana Enn Salveste. Tel 5345 3967, e-post: enn.salveste@eelk.ee
EELK Väike-Maarja koguduse aadress: Tamme 3, 46202 Väike-Maarja, internetis: <http://www.eelk.ee/vaike-maarja/>.
Koguduse veebil saab Facebookis liituda grupiga "Taastame Väike-Maarja kiriku!"

Avispea koguduses

Jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30.
Koguduse vaimulik on Eerek Preisfreund. Tel 323 5450.
Koguduse veebileht: <http://avispea.edicypages.com/et>
Kiltsi osadusgruppi veab eest Riina Tali, kokkusaamine toimub igal neljapäeval kell 18.00 Kiltsi raamatukogus.

Simuna koguduses

Jumalateenistused pühapäeviti kell 14.00.
Koguduse õpetaja on Enn Salveste.
EELK Simuna koguduse aadress: Allika 3, 46401 Simuna
Tel 5345 3967 või tel/fax 332 8021, e-post: enn.salveste@eelk.ee

Õpetaja kõnetunnid on laupäeviti kell 12-15, pühapäeval tund enne jumalateenistust. Kiriklike talituste ja hingehoidlike vajadustel on kokkuleppel õpetajaga võimalik kohtuda teistel aegadel.

Kalmistumeistrite kontaktandmed:
Väike-Maarjas – Ruth Palmiste, tel 516 1809
Simunas – Helvi Vahter, tel 524 7944

EELK Väike-Maarja koguduse annetusrarve
nr 221050284862 Swedpangas, kuhu saab teha annetusi kiriku taastamiseks.

Korvtõstuki DINO 180 T rent

60 eurot päev.
Tel 524 3689

Kaeve- ja planeerimistööd

Tel 524 3689

Väike-Maarja Valla Infolehe väljaandja:
Väike-Maarja Vallavalitsus,
Pikk 7, 46202 Väike-Maarja,
tel 329 5750, www.v-maarja.ee
Toimetaja: Ilve Tobreluts
Toimetuse kolleegium:
Olev Liblikmann, Krista Ustav, Ellu Moisa,
Reet Eesmäe, Hans Kruusamägi.
Kaastööd ja teated palume saata hiljemalt 5.

kuupäevaks Ilve Tobrelutsu e-posti aadressil: ilve.tobrelutsu@v-maarja.ee, tel 329 5759.
Toimetus võib teksti lühendada.
Toimetus ei vastuta reklaamide sisu eest.
Trükitud:
Trükikoda TRÜKIS AS,
Pargi 27F, 41 537 Jõhvi.
Ilmub kord kuus, kuu lõpunädalal.
Tiraaž 2000 eksemplari.

Kooli talu võtab rendile või ostab põllumaad Väike-Maarja vallas.

Priidik Preem,
tel 5801 6368
Matti Preem,
tel 529 8037

Kohalik põllumees võtab rendile või ostab põllumaid

Headel tingimustel hea hind.
Soovi korral ettemaks.

Kontakt **Rein Miller**
telefonil **5392 6640**

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või aset-seda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

Õnnitleme eakaid sünnipäevalapsi!

*Astu reipana edasi eluteel,
olgu tervist ja õnne sul veel ja veel ...*

Veebruar

94 Jelisaveta Napinen – 22. veebruaril	82 Elvi Sepp – 1. veebruaril
91 Elli Loo – 3. veebruaril	81 Vaike Part – 27. veebruaril
89 Meeta Kalter – 6. veebruaril	81 Aino-Johanna Õunapuu – 26. veebruaril
87 Alevtina Mäe – 27. veebruaril	81 Endri Kurg – 20. veebruaril
86 Ernst Adamson – 24. veebruaril	80 Eevi Aren – 4. veebruaril
86 Ivan Krutto – 22. veebruaril	80 Milvi-Lisane Puškina – 7. veebruaril
85 Helmi Kunberg – 2. veebruaril	75 Heino Lett – 9. veebruaril
84 Hilda Kaare – 13. veebruaril	75 Aet Part – 26. veebruaril
84 Elli Grau – 13. veebruaril	70 Juganes Meikov – 1. veebruaril
83 Ludmilla Porgasaar – 3. veebruaril	70 Aimo Hunt – 10. veebruaril
83 Atalja Mäeveer – 22. veebruaril	70 Eduard Perenson – 12. veebruaril
82 Evald Küngas – 25. veebruaril	70 Maiu Arula – 26. veebruaril
82 Evi Kirpson – 21. veebruaril	
82 Maimo Reitel – 2. veebruaril	

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja Vallavalitsus

NB! Palume inimestel, kes ei soovi, et lehes avaldatakse tema sünnipäevaõnnitlus, teatada sellest toimetajale tel 329 5759.

Õnnitleme noorimaid vallakodanikke

Karl Gustav Pulk – 26. novembril
Albert Kokka – 8. jaanuaril

Olge rõõmsad, terved ja tublid!

Soovin üürida keskküttega (või ahiküttega) korralikku 1-2 toalist korterit või tuba

Väike-Maarja vallas Vao külas.

Pakkumised oodatud ka Vao lähistel.

Tel +372 5674 8090, Taimi

Mälestame

Salme Pärnassalu	01.03.1927 – 07.12.2013
Kaarel Vuntus	23.12.1939 – 12.12.2013
Ülo Alber	07.07.1938 – 14.12.2013
Ilmar Leemets	07.05.1958 – 14.12.2013
Õie Velt	25.01.1933 – 18.12.2013
Ene-Linda Niilikse	16.12.1947 – 20.12.2013
Vello Raudvee	07.02.1947 – 31.12.2013
Harri Krüspan	24.07.1955 – 06.01.2014

*Puude ladvas tasa nutvas tuules
me vaikses leinas langetame pea ...*

Väike-Maarja Hooldekodu

(Ravi I, II korrus)

päevakeskuse kaudu on võimalik tellida Inkotoa pakutavaid

URIINIPIDAMATUSE ABIVAHENDEID:

- naha- ja haavahooldusvahendid,
- imavad aluslinad,
- mähkmed jm.

Isikliku abivahendi kaardi olemasolul kaup 40% soodsamalt.

Tellitud tooted tuuakse kohale **märtsikuus.**

Tellimiseks ja infoks helistada telefonidel **326 1345** või **5656 4959**

Väike-Maarjas, Ravi tn 1a on avatud iluteenuste kabinet

Teenusteks:

- maniküür
- pediküür
- depilatsioon
- geellakkimine

Helista telefonile 525 6381,
lepime kokku Sulle sobivaima aja!
Teid teenindab Marje Kristmann.